

FAUNA

REVISTA UNIUNEI ASOCIAȚIUNILOR CRESCĂTORILOR DE ANIMALE MICI DOMESTICE

PROPRIETAR: **Societatea „Fauna” Cluj** sub patronajul Dlui OCTAVIAN GOGA.

PRIMREDACTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:

IONEL COSTIN

doctorand în medicină, fost asistent la istologie și embriologie.

REDACTOR ȘI SECRETAR:

NICOLAE VOITH

fost inspector agricol.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: **CLUJ, CALEA MOTILOR 21.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul II. Nr. 3-4. Luna Martie-Aprilie 1923.

CUPRINSUL: *Fauna*, Convocare; *Ioan Costin preot*: Puterea statului; *dr. Páter Béla*: Cocoșul bun; *Ioan Luca Ciomac*: Găinile Minorca; *N. V.*: Plymouth Roks; *Doctorand Ionel Costin*: Fecundația; *George Balassa*: Virageurul de Seghedin; *Sallay*: Porumbei bigami; *Nicolae Voith*: Piciorul lepros; *Știri diverse*.

TARTALOM: *Fauna*. Meghívó; *Costin János lelkész*: Az állam ereje; *dr. Páter Béla*: A jó kakas; *V. M.*: Plymouth Roks; *Doctorand Ionel Costin*: Megtermékenyítés; *Balassa György*: Szegedi magasrepülő keringő; *Sallay*: Bigámiában élő galamb; *Voith Miklós*: Meszes láb; *Hirek*.

„FAUNA”

REVISTA UNIUNEI ASOCIAȚIUNILOR CRESCĂTORILOR DE ANIMALE MICI DOMESTICE. APARE ODATĂ PE LUNĂ.
Abonament anual: Lei 150. — Prețul unui exemplar: Lei 15. — Redacția și administrația, Cluj, Strada Motilor Nr. 21.

TIPOGRAFIA **CORVIN** KÖNYV-
NYOMDA CLUJ, STR. IORGA 17.

Prețul unui exemplar
Lei 15.—

„LEBEDA” s. a. fabrică de plapome, matrațe, perini și vestimente de pat.

Primește comande în ori-ce cantitate și calitate. Scarmână, curăța șortează cu mașini speciale tot soiul de pene, precum și lână, păr de cal, capră, porc etc., cu prețuri moderate. Vinde: Fulgi de pene și mater ale pieucrate. — Cumpără materii brute ca: lână spălată, păr și pene de tot soiul etc. — Instalațiune cu motoare electrice.

Fabrica și biroul Cluj, Str. Iasilor Nr. 14.
Telefon 596.

Frăvălia „Lebedă” Cluj, C. Victoriei 10.
Telefon 515

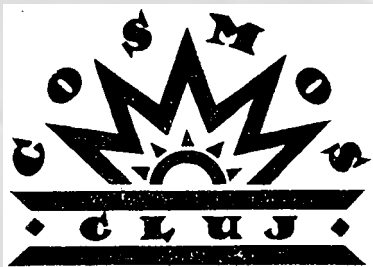
„PREVEDEREA”

societate anonimă română de asigurări,
Capital social Lei 10.000.000 Fonduri de rezervă
Lei 15.000.000
în afară de cartel.

Cea mai solidă și cea mai eficientă societate de asigurare cu mari legături în străintate.

REPREZENTANȚA GENERALĂ
CLUJ, STRADA BABA NOVAC 9/A.

Telefon 12-10. Telegrama: Jahoda.

Strada Iuliu Maniu 8.

Depozit de droguri. - Gyógyszer-nagykereskedés - Grossdrogenhandlung.
Telefon 457.

Jacob Dick
și Fiul

Mare magazin
de manufactura

Cluj, Strada Regina Maria 5.

„ROZSA”

Drogeria Mare și Fabrica Chimică S. A.
Nagydrogeria és Vegyészeti gyár Részv.-Társ.

Kalmár

Societate comercială pe acții

Cluj

Strada Regina Maria 42.

Telefon 425.

Ajánlja fűszer- és festékárult
beszerzési áron nagyban és kicsinyben.

Cassa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj Soc. An.

Piața Unirii No. 7.

Capital societar: 16,000.000 Lei.
Rezerve . . . . . 16,000.000 Lei.

Sucursale: T.-Mureș, Ziclosânmartin și Alba-Iulia.

Afiliate: Cassa de Economii din Județul Turda-Aries, Turda; Cassa de Păstrare din Județul Odorheiu, Odorheiu; Banca Economică și Cassa de Păstrare din Județul Alba-Inferioara, Aiud; Bognár și Szántó S. A. Comercială Ardeleană, Cluj etc.

Primește depuneri; escontează cambii; face transmisiuni. Safe de depozit.

Isprăvește avantajos orice afaceri de bancă

FAUNA

Convocare.

Avem onoare a convoca pe membrii și pe cei cari îi interesează la adunarea generală anuală ce se va ține la 10 Mai la orele 5 d. m. 1923 în saloanele restaurantului Zayzon din Calea Moșilor 30.

Ordinea de zi:

Cuvântarea de deschidere a președintelui.
Darea de seamă a secretarului.
Raportul cassierului.
Expoziția ce se va aranja în decursul toamnei.
Organizarea activității pe anul viitor.
Bugetul.

A trecut un an de când avicultorii unindu-se în societatea cu numele „Fauna” au desfășurat steagul sub directiva D-lor colonel Roman Xenophon și Iuliu Roșescu. Ce ar putea demonstra mai bine rezultatul activității D-lor, decât faptul, că micii proprietari cu care s'a lăsat înmulțindu-se în mai multe sute, au putut înființa și conduce aceasta revistă, ce apare în limba română și maghiară, ocupându-se de totalitatea aspectelor de viață ale animalelor de casă.

Au aranjat fără concursul nimănui o serie de expoziții instructive, încurajând prin aceasta într'o măsură așa de mare pe micii cultivatori, încât efectele nu peste mult vor vorbi dela sine.

Proprietarii cultivatori au pus în circulație o cantitate mare de ouă de soiu, fie din inițiativă proprie fie prin intermedierea acestei societăți. Prin aceasta nu numai, că li-s'a potențat plăcerea de-a cultiva, ci se vor găsi și dintre rândurile publicului foarte mulți, cari nu vor mai privi — cum e obiceiul — drept o maladie la modă — zelul pentru îngrijirea animalelor de soiu, îmbrățișind și ei cu zel aceasta ramură de economie, ținând pas cu noi.

Scopul nostru de-a instala o fermă de avicultură model, de unde să provedem și celelalte ferme la fel cu cocoși de soiu, în lipsa capitalului necesar nu l'am putut îndeplini, însă avem toată speranța.

Nu putem crede, că până când guvernul englez și german organizează cu spese mari expediții pentru explorarea Mont-Everestu-lui, cel mai înalt vârf al Himalaei, cu toate că aceasta nu promovează cu nimic interesele omenirii, guvernul nostru ar fi capabil să se izoleze de aceasta problemă nu numai individuală, dar care privește întreaga economie națională, cu atât mai puțin putem crede aceasta, deoarece dispozițiile și ordinele lui ne conving chiar

Meghívó.

A folyó évi május hó 10-én délután 5 órakor a Zayzon-féle étteremben tartandó **évváró közgyűlésre** ez uton hívjuk meg tagtársainkat és az érdeklődőket.

Tárgysorozat:

Elnöki megnyitó.
Titkári beszámoló.
Pénztári jelentés.
Ősszel rendezendő kiállítás.
Jövő évi munka-tervezet.
Költségvetés.

Egy éve annak, hogy a baromfitenyésztők egyesülve, „Fauna” név alatt zászlót bontottak: Román Xenophon ezredes és Roșescu Gyula urak elnöklete, illetve vezetésével. Munkásságuk eredményét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a kis gárda, mellyel elindultak, ma több százra nőtte ki magát és a két nyeiven megjelenő lap a kis háziállatok összességével foglalkozik.

Minden támogatás nélkül kiállítást rendezett és ismeretterjesztő sorozatos kiállításával olyan kedvet teremtett a tenyésztők között, hogy ennek kihatása rövidesen észlelhető lesz.

A tenyészanyagok tulajdonosai jó áron, részint direkt, részint az egyesület útján, nagymennyiségű fajtozást hozhattak forgalomba. Ezzel nemcsak kedvük fokozódott és nyert tenyészetük szemükben értéket, de a közönség soraiból is lesznek többen, akik nem mint divatos betegséget tekintik a felkarolt állatokat, hanem lelkiismeretes munkával kitenyésztik azokat, lépést tartanak velünk.

Célunkat, egy telep felállítását, honnan a nyilvántartott tenyészeteket fajkakasokkal láthatnók el (vérfrissítés), a szükséges tőke hiányában még nem állíthattuk be, de meg van rá minden remény. Nem hihetjük, hogy akkor, midőn egy német vagy angol kormány expedíciót szervez nagy költséggel a Himalaya legnagyobb csúcsának, a Mont-Everestnek kutatására, bár az az emberiség érdekét nem viszi előbbre egy lépéssel sem, a mi kormányunk elzárkozna ettől a nemcsak egyéni, de nagy horderejű nemzetgazdasági érdekét érintő kérdéstől. Nem hiszszük ezt már azért sem, mert intézkedései, rendeletei az ellenkezőről győznek meg: így iskolái, főbb hivatalai előfizetőink és a földmivelésügyi minisztérium 3000 leivel váltotta meg 5 példányban évfolyamunkat, a kormány pedig 492/22—3. szám alatt

despre contrariul: astfel școlile și cele mai înalte oficii ale Statului ne sunt aborate și Ministerul agriculturii a răscumpărat revista noastră în 5 exemplare cu 3000 Lei, iar guvernul sub No. 492/922—23. ne îndreptățește eliberarea permiselor de transport pentru aducerea peste frontieră ale animalelor de import.

Luând în considerare împrejurările de azi, pentru moment guvernul are datoria de ordin mai înalt decât satisfacerea intereselor noastre, dar sperăm, că așteptarea noastră va fi încununată de succes, dându-ne ocazia ca aceasta s'o aducem odată cu bucurie la cunoștința membrilor noștri. N. V.

Puterea statului.

Așa cred nu va fi fără folos dacă în loc să vorbesc numai în parte despre un singur ram economic, voi îmbrățișa întregul și aceasta pe cuvântul, că în numărul trecut numai am atins ideea despre factorul al patrulea care trebuie introdus în administrația comunală, ca să putem da un avânt de progres întregii economii naționale, care fără îndoială este: puterea statului.

Este lucru constatat, că atât individul, comuna cât și statul prin bogăție împune, poate să-și întorască afacerile după cum vrea și știe căci îi dă mâna; dar aceasta nu e poate săracul. Regatul nostru, înzestrat de însuși Dumnezeu cu multe și mari bogății naturale, dacă se va aranja și organiza pentru obținerea producției cea mai mare posibilă prin exploatare chibzuită pe toate terenurile ori ramurile economice, poate deveni statul cel mai bogat din Europa. Aceasta pe cuvântul că are bogății imense; dar n'are organizare de exploatare rațională pentru toate ramurile economice și pe tot locul după împrejurările locale, întocmite ramurile de căltură.

Aceasta cerință, numai atunci se va putea realiza, dacă fie-care comuna va avea *factorul său economic* sau îndrumătorul priceput, care va da povețele, prin introducerea cărora, va putea spori producția economică.

Prin introducerea consilierilor agricoli județeni deja s'a pus temelul începutului, dar instituția trebuie dezvoltată, sub ordinele acestuia trebuie întocmiți *factorii economici* comunali. Aceștia trebuie să fie absolvenți de școlile economice inferioare cari până aci sau aplicat ca logofați la moșiile statului ori particulare.

Printro bună chibzuială s'ar putea pregăti personalul factorilor economiei comunale și din *gradele inferioare militare* cari să răntorc la vetrele lor întocmai cum să pregătesc brigadierii silvici, cu curs de un an lângă școalele economice.

Dintre aceștia, cei mai mulți au chiar și proprietatea lor, pe care pot introduce cultura de pământ rațională. Acestora în fie-care comună sa li-se de e dela 3—4 jughere pământ pe care să fie obligați al cultiva rațional. Tot aceștia să grijască grădinile de altoi comunale, grădinile de arbori comunali, cooperativele de producție și valorizare, mașinele agricole, trieratul sămânțelor, să țină evi-

az import animalelor la hatăron való áthozatalára szállítási igazolványok kiállítására jogosított fel.

A mai viszonyokat figyelembe véve, a kormánynak elsőbrendű kötelességei vannak, mint a mi érdekeink, de reméljük, hogy türelmünk rózsát terem, amit örömmel hozhatunk egyszer tagjaink tudomására.

V. M.

Az állam ereje.

Azt hiszem, nem lesz érdektelen azon tény, ha a gazdasági életnek nemcsak egy ágát, hanem mint egészet fogom felkarolni. Ezt remélem annál is inkább, mert a mult számban a községi igazgatásba bevezetendő negyedik gazdasági tényezőről csak úgy futtában-beszélttem. Ezen negyedik tényező (első lelki tényező a pap, második kulturális a tanító, harmadik adminisztratív a bíró) bevezetésének eszméje igen fontos, mert megvalósítása által a gazdasági élet igen szép lendületet venne és ez kétségen kívül: *az állam ereje*.

Tény az, hogy úgy az egyén, mint a község, sőt állam is, ha gazdag, imponál, úgy intézheti ügyeit, ahogy akarja és tudja; ám de ezt nem teheti a szegény.

A mi országunk, melyet a jó Isten a legtöbb és legnagyobb természetes gazdasággal áldott meg, ha egy ezen kincsek kihasználásához és értékesítéséhez szükséges racionális és disciplinált berendezést és szervezkedést hoz létre, Európa leggazdagabb állama lehet. Főmódotlen gazdasága nincs azonban annyira szervezve, hogy minden gazdasági ágnak megadja a maga helyét és a viszonyokhoz alkalmazkodva, egyiket vagy másikat előtérbe helyezze.

Ezen szükséglet csak akkor lesz kielégítettnek nevezhető, ha minden községnek meglesz a maga *gazdasági tényezője*, azaz jártas tanácsadója, melynek tanácsai a gazdasági többtermelést fogják eredményezni.

A megyei földmívelési tanácsosok bevezetésével a kezdet már megvan, de ezen intézményt tovább kell fejleszteni és ezeknek fennhatósága alá a *községi gazdasági tényezőket* kell helyezni. Ezen községi gazdáknak az alsó gazdasági iskolákat kell elvégezniük, mely őket állásukra képesítené épp úgy, mint az állam dominiúmainak vagy magánbirtokok gazdatisztjeinek. Jó megfontolással a *had-sereghől hazatérő altisztek* volnának a legjobb kiképzési anyag, amint az erdőőröket is kebelükből képezik, azáltal, hogy erdészeti szakiskoláknál egy évi kurzust csinálnak végig.

Ezek közül legtöbbnek saját birtoka vagy kevés földje is van, melyen a racionális többtermelést foganatosíthatják. Ezeknek minden községben 3—4 hold föld adandó, melyen mintagazdálkodás üzendő. Szakkörük minden községben a következőket foglalná magában:

1. Gyümölcs-csemete-iskolák alapítása és gondozása.
2. Parkok és faiskolák szemmeltartása.
3. Termelő és értékesítő szövetségek alapítása és igazgatása.

dență despre sporul și vinderea vitelor, statistica agricolă despre toate ramurile economice din comună, acesta să propună după împrejurările locale industria casnică: rotărit, unelte economice, împletit corfe sa după cum este în comună materialul trebuincios.

Să fie inițiatorul și sfătuitorul în toate ramurile de cultura, să propună plantarea locurilor sterpe după împrejurări cu arbori de esențatari ori moi la deal ori vale, să îndrepteze surpăturile, alviile vaicelelor să lege cu arbori țermurile văilor.

După împrejurări să îndrumeze poporul la prestații de munca publică comunală, când nu este ocupat cu munca câmpului, la reperatul drumurilor, îndreptatul părașelor și surpărilor cauzate de torenți.

Indrumările și munca acestor factori, mai ales acum după-ce să face împărțirea moșiilor mari unde să facea cultură sistematică și bine organizată se impune, căci din contră dintr-o țară agricolă ce suntem vom fi espuși la foame. Munca țeranului fără intențiate, fără sistem, fără sfortare de luptă cu greutățile naturale numai prin *administrație economică* să poată îndrepta.

Curentul cu împărțirea moșiilor la toți nevoiașii cari n'au mijloace de exploatare n'a fost ceva invenție tocmai fericită. Căci a derima un lucru dovedit prin practica și esperență de bun, cu ceva necunoscut n'a fost potrivit, căci multe laturi de pământ nu vor produce, până era însa la marele proprietar împlean grânarele; dar n'avem ce face?

Vine acum întrebarea financiară, de unde se vor plăti factorii economici? Aceștia ca factori producțivi se vor plăti din munca prestată pentru sporirea producții publice, de cătră comune județuri ori statat. În schimb însă comunele respective statul va spori înzăcit producția, deci susținerea acelor va fi deplin acoperită. *Deci introducerea acelor este trebuință publică într-un stat agricol cum suntem noi, în Romania unită.*

I. Costin preot.

Despre cocoșul bun.

Dr. Bela Páter

fost prof. la Acad. de Agricultură.

Din punct de vedere al cultivării animalelor o problemă importantă este procurarea animalului de prăsilă. Proprietariul de vaci se îngrijește, ca să-și procure tauri proveniți dela vaci bune de lapte, pentru-că animalul bun de prăsilă este capabil a mări cât mai iute cantitatea de lapte la vaci, căci procrează mulți urmași, cari moștenesc proprietățile bune ale tatălui. Problema este identică și la cultivarea găinilor. Trebuie să ne îngrijim de a avea un bun cocoș la casă. Cocoșul își trage originea din găini ce ne dau ouă multe. De prășila putem întrebuința numai oule găinilor bune, și să ne ferim de cele provenite dela găini rele. În primul rând deci cocoșul să fie de soiul bun. Afară de aceasta mai sunt anume recerinți individuale pe cari trebuie să le aiba un cocoș bun. Să fie bine desvoltat, plin de vigoare și să nu fie degenerat, corcit sau defectuos.

4. Gazdasági gépek bevezetése.
5. Jó és megbízható vetőmag beszerzése és vetésre való előkészítése.

6. Állatszaporodási és eladási statisztika.

7. Gazdasági számadás az öszes üzött gazdasági ágakról.

8. A helyi viszonyoknak megfelelő háziipar (kereskes mesterség, gazdasági eszközök, kosáfonás stb.) fellendítése.

9. A vizmosások által okozott földszakadások és más természetes károknak faültetés által való megakadályozása.

10. Mindennemű gazdasági kérdésben általános tanácsadó legyen és a viszonyokhoz képest közmunkára buzdítson (utak helyrehozása, patakok szabályozása stb.).

Ezen gazdasági tényezőknek, mint látjuk, igen nagy munkatere nyílik és felállításuk feltétlenül szükséges már azért is, mert az agrárreform felosztva a nagybirtokokat, ahol racionális gazdálkodás folyt, az lesz, ha nem vigyázunk ezen gazdálkodás intenzív továbbfolytatására, úgy városaink éhen halnak. A földművelő és legelőbnyire hanyag paraszt munkája, mely minden természeti csapástól igen erősen megriad, csak *gazdasági adminisztrációval* vihető valamelyes eredményre.

Az agrárreform megvalósítása nem volt igen szerencsés esemény; a földosztás által minden szegény és a termeléshez szükséges anyagot és eszközt nélkülöző ember földhöz jutott. A volt rendszer sok évszázad tapasztalatából jónak bizonyult; most sok kis birtok nem fogja a buzaraktárakat úgy megtölteni, mint a nagybirtok; de már semmit sem lehet tenni.

Áttérve a gazdasági tényezők eszméjére, felmerül azon kérdés, honnan lesznek ezek majd finanszírozva? Őket a községek, megyék és állam a végzett munka által megvalósult többtermelésből fogja fizetni, mert ezen többtermelés a jövedelmet is megnagyobbítja.

Ezen felsorolt indokoknál fogva véleményem az, hogy Nagyrománia agrárállam és a községi gazdák tudásának fokozása elsődrendű közszükséglet.

Costin János lelkész.

A jó kakasról.

Irta: Dr. Páter Béla.

Állattenyésztési szempontból igen fontos kérdés a jó apaállat beszerzése. Akinek tehenészete van, az arról gondoskodik, hogy jó tejelő anyától származó bikát szerezzen be, mert a jó apaállat leggyorsabban képes a tehenészet tejtermelését emelni, miután sok utódot nemz, amelyek az apa jó tulajdonságait öröklők. Ugyanugy vagyunk a tyúkászatban is. Igyekeznünk kell jó házi kakasra szert tenni. A kakas jó tojó tyuktól származzék. Költésre csakis a jó tojó tojásait használjuk föl, a rossz tojóké mellőzzük. Elsősorban tehát jó származásu legyen a kakas. Ezenkívül vannak bizonyos egyéni kellek, amiket egy jó kakastól elvárunk. Legyen testileg jól kifejlett, erőteljes; ne legyen csenevész,

Pe lângă aceste cocoșul să aibe caracterul rasei, mai ales când cultivăm paseri de rasă să ne îngrijim ca și cocoșul să fie de rasă curată. În afară de aceste recerinți corporale mai sunt și alte calități pe cari trebuie să le întrunească un cocoș bun, calități pe care le-ași putea numi, sufletești. Cocoșul să fie plin de temperament, vioiu, atent, îndrăsnit și să știe impune găinilor. Găinile să aibe toată încrederea în scutul cocoșului, care va trebui deci să le și apere de nevoi, făcându-le atente în caz de pericol. Găinile să iubească cocoșul, dar să aibe respect față de el, fiind-că în curte futre găini stăpânul e cocoșul. Dacă intră în curte o găină străină cocoșul o observă imediat, se repede la ea și sau se împărechează imediat, sau o alungă dealungul curții, până-ce acea se predă. Cocoșul bun însă nu trebuie să fie numai un guvernator rece, ci atent și curtenitor față de găinile sale. Dacă a găsit vre-o bucată gustoasă să concheme găinile și s'o predea lor. Să nu ținem acel cocoș, care mănâncă bucată bună dinaintea găinilor și nici pe acela, care nu este destul de atent, căci și inima găinei palpitează și și ea poate fi iubitoare. Explicația faptului acestuia îl găsim în acea, că dacă nu este cocoș în curte, atunci găina trece adesea în curtea vecină, ca împreună cu cocoșul de acolo să se bucare și ea de plăcerile dragostei. Găinile sunt în-tocma ca și nevestele sanquine — ce să faci, inimii nu-i poți porunci?!

Dacă se întâlnesc doi cocoși, de regulă se înceară, mai ales dacă sunt pe-o formă de tari. De multe-ori însă unul nici un înceară a lua lupta și se retrage. Căci sau este slab, sau laș. Un astfel de cocoș nu este bun de prăsilă. De multe-ori nu forța brută decide lupta, ci temperamentul. Am văzut cocoși mai bătrân și mai mic născut din încrucișarea rasei Plymouth cu cea comună, care totdeauna a alungat dintre găini pe cocoșul Plymouth mai tânăr, mult mai mare și mai puternic decât el. Am văzut și cocoș minorca care numai atunci îndrăznește să se apropie de găini, dacă cocoșul Plymouth nu era în curte. La apariția acestuia, cocoșul minorca se retrăgea îndată.

Menirea cocoșului nu este numai de a fecunda ouăle, ci și de a închege oastea de găini, pe care trebuie s'o conducă și s'o apere. Nu ori-ce cocoș poate să îndeplinească pe o formă de bine toate aceste datorințe. Aceste calități ale cocoșului se dezvoltă individual în fiecare cocoș și în aceasta privința sunt dătoare de ton nu numai închinățile individuale, ci și calitățile rasei.

Subsemnatul de ani de zile studiez atitudinea cocoșilor în curte și experiența câștigată o fac în darea de seamă de mai jos. Presint câte un cocoș bun, apoi și câte unul rău. Nu scriu din catre, ci din experiență.

În curtea părinților mei a fost într'un rând un cocoș „Langshan“ de-o frumusețe extraordinară. Pe acesta l'ași putea prezenta de un cocoș model. Exterior plăcut, vioiu, atent și extraordinar de îndrăsnit, privia în fața ori-cărui pericol ce ar fi amenințat găinile. Am avut apoi o specie, care avea o ură deosebită față de femeii. Probabil, că ura ace-

korcs vagy hibás. Emellett legyen meg a kakasnak a fajtajellege, kivált ha fajbaromfit tenyésztünk, ügyelnünk kell, hogy a kakas tiszta fajtájú legyen. Ezen testi kellékeken kívül vannak még egyéb tulajdonságok is, amiket a jó kakastól elvárunk, ezeket talán lelki tulajdonságoknak szabad neveznem. Legyen a kakas temperamentumos, élénk, figyelmes, bátor és tudjon a tyukoknak imponálni. A tyukok teljes odaadással bízzák magukat a kakas oltalmára, kell tehát, hogy az meg is védje őket a bajtól és figyelmeztesse őket a veszélyekre. A tyukok szeressék a kakast, de egyuttal féljenek is tőle, mert a tyukudvaron a kakas az ur. Az udvaron levő összes tyukok kell hogy szót fogadjanak a kakasnak és ha valamelyik tyuk nem fogadja a kakas udvarlását, ha állandóan ellenkezik vele, azt azután üldözi a kakas. Ha idegen tyuk kerül az udvarba, a kakas rögtön észreveszi, hozzá rohan és vagy mindjárt párosodik vele, vagy az udvaron végig kergetőzik vele, míg meg nem adja magát. A jó kakas azonban ne legyen csak rideg parancsoló, hanem legyen figyelmes és előzékeny tyukjai iránt. Ha jó falatot talál, tyukjait hívja össze és azoknak engedje azt át. Amelyik kakas tyukjai elől fölfalja a jó falatokat, vagy amelyik nem eléggé figyelmes, azt ne tartsuk. A tyukban is megmozdul a szív, ő is szerelmes tud lenni. Az a magyarázata annak, hogy ha nincs az udvaron kakas, a szomszédságban pedig van, akkor nagyon gyakran át-trepül egy-egy tyuk a szomszédba, hogy élvezhesse a szerelem gyönyöreit. Olyanok a tyukok, mint a kikapós menyecskek, de hát a szívnak parancsolni nem lehet... Ha két kakas összekerül, rendszeren páros viaskodás áll be, leginkább akkor, ha a két kakas egyforma erejű. De sokszor az egyik fél nem is próbál ellentállani, félrevonul. Az vagy gyenge, vagy gyáva. Egyik esetben sem alkalmas tenyészkakasnak. Sokszor nem is a nyers erő döntő a harcban, hanem sokszor a temperamentum. Láttam idősebb plimut- és paraszt-keverékű törpébb testű idősebb kakast, amely a nálánál sokkal nagyobb és erősebb, de fiatalabb plimut kakast mindig elverte a tyukoktól. Azután láttam minorkakakast, amelyik csak akkor mert a tyukokhoz közeledni, ha a plimut kakas nem volt az udvaron látható. Ha utóbbi is ott volt, akkor a minorkakakas félrevonult. A kakasnak nemcsak az a hivatása, hogy a tojásokat megtermékenyítse, hanem emellett az is a feladata, hogy a tyuksereget összetartsa, azt vezesse és meg is védje. De nem minden kakas teljesíti eme feladatait egyformán jól. A kakasnak mind az előbb említett tulajdonságai különbözőképpen fejlődnek ki az egyes egyedekben és ebben a tekintetben nem csupán az egyéni hajlamosság, hanem a faji jelleggel járó tulajdonság is döntő. Én évek óta figyelem az udvarokon a kakasok viselkedését és ebbeli tapasztalataimról az alábbiakban óhajtok beszámolni. Bemutatok egy-egy jó kakast, azután egy-egy rosszat is. Nem írok könyvből, hanem az életből.

A szüleim baromfiudvarában volt egyizben egy rendkívül szép langshan kakasunk. Ezt állíthatnám oda minta-kakasnak. Szép termetű, élénk, figyelmes

asta ia provocat-o purtarea bucătăresei, fiindcă s'a putut încredința destul de des, că nici o găină sau pui nu scăpa cu viața din mâinile ei. Odată mama pe când dădea de mâncare găinilor, plecându-se să ridice ceva de jos, observă, că cocoșul se repede la ea ca fulgerul și cu ghiarele lui lungi îi rupe cârpa de pe cap. (Pe vremea acea femeile purtan încă pe cap cârpe.) S'a urcat mai de multori pe capul bucătăresei, care se apleca incidental și cu ghiarele sale ascuțite îi zgăria capul până la sânge. Pe femei le persecuta totdeauna, se arunca asupra lor acățându-se de rochie. (Pe vremea acea era la modă rochia lungă.) Cercetându-ne odată o doamnă și voind să intre în grădină la mama, unde de-odată tup-tup niște pași, ce se apropiau de ea și cum își întoarse capul, cocoșul de-odată îi sare pe haina de vizită. (Va urma.)

Sunt rugați toți membrii Faunei ași reînnoi taxele de membri și cei în restanță a le achita. Tot astfel și cei în restanță cu abonamentul, căci luptăm cu greutăți foarte mari.

Găinile minorca.

În Martie 1921 micii fermieri englezi au trimis agricultorilor noștri, un stoc de animale de soiul în scop de a strânge mai mult legăturile cu Anglia precum și pentru a răspândi rasele de animale existente acolo.

Dintre aceste animale a primit câteva și Academia Agricolă din Cluj dar din nefericire prea puține față cu ceia ce ar fi trebuit să i se atribue, când ne gândim la importanța unei astfel de instituții în cuprinsul României mari.

Totuși mulțumindu-ne cu ce ni s'a destinat, voi căuta în rândurile de mai jos, să expun ce se cunoaște și ce am putut constata relativ la rasa de găini minorca, care se crește astăzi la Ferma Academiei.

Nu rămâne indioială că, a crește o rasă de paseri sau alta, este și chestie de modă intrucât nu toți acei ce se ocupă cu avicultura ținesc foloase materiale directe și imediate. Din această cauză, este natural ca nu tuturor iubitorilor de paseri să le placă rasa minorca. Acest fapt se evidențiază azi la noi cu prisosință pentru că, în general, înțelegerea și scopurile sânt diferite iar uneori chiar diametral opuse. Vechiul regat, cu excepții rare și acei cărora creșterea paserilor le este scop în viață și nu numai sport, se pot număra pe degete - nu poate fi considerat ca o regiune cu avicultură dezvoltată. Paserile comune, mici la trup, nepretențioase și relativ ouătoare, cresc fără multă bătaie de cap. Dacă mai avem în vedere și faptul că timpurile de astăzi au adus cu sine și desconsiderarea calității, astfel că se pot obține bani grei și pentru paseri de calitate inferioară, este ușor de priceput de ce nu se poate câștiga interesul pentru un lucru mai bun, care la rândul său să fie mai bine căutat și apreciat.

Transilvania, grație legăturilor rapide cu occi-

és rendkívül bátor állat volt; szembeszállt minden veszéllyel, amely a tyukokat fenyegette. Volt aztán egy specialitása, t. i. küönösen gyűlölte a szoknyás némbereket. Bizonyára a szakácsné viselkedése okozta nála a nőgyűlöletet, mert azt sűrűn tapasztalhatta, hogy ha valamely tyuk vagy csirke az ő kezébe került, az már élve nem szabadult ki onnan. Egyik alkalommal édesanyám a tyukok etetésekor lehajolt, hogy valamit fölvegyen, hát mint a villám ott termett a kakas anyám fején és letépte hosszú sarkantyúival főkötőjét. (Akkor az asszonyok még főkötőt viseltek.) Többször pedig megesett, hogy hasonlóan ráugrott a szakácsné fejére, aki véletlenül lehajolt és éles sarkantyúival véresre sebezte annak fejét. A nőket mindig üldözte; utánuk iramodott és ráugrott a szoknyájukra. (Akkor a hosszú szoknya volt a divat.) Megesett, hogy látogatóba jött hölgy az udvaron keresztül a kertbe igyekezett az ott tartózkodó anyámhoz. Hallja, hogy valami utána iramodik szapora tupp-tupp hangzásu léptekkel; hátra néz, hát a kakas rohan utána és éppen ráugrott a vizitruhájára. (Folytatjuk.)

dentul s'a bucurat de o situație mai bună, așa că aici din timpuri mai vechi, s'a dat mai multă atenție aviculturii și a fost îndrumată pe baze mai solide. Numai așa ne putem explica ființa nenumăratelor asociații de avicultură de tot felul din Banat, Țara Bârsei și Ardeal, a căror activitate dezvoltată cu mijloace laudabile a dat rezultate frumoase în decursul timpului.

La crescătorii din Transilvania, după câte știm, rasa minorca s'a bucurat de multă trecere. Am văzut în vara trecută la „Asociația avicultorilor din Bistrița” încă câteva reprezentante ale unor timpuri mai bune, expuse peiri totale din lipsa infuziunii de sânge proaspăt. Este păcat că harnicii crescători Bistrițeni nu pot să-și importe măcar cocoși originali, căci deși de proveniență dintr'o climă maritimă, se constată că minorca s'a aclimatizat mulțumitor în clima noastră continentală.

Cele aproape 60 de rase de găini bine determinate în afară de formele pitice- s'au împărțit în 3 grupe mari, care la rândul lor au alte subdiviziuni. Rasa minorca face parte din grupa I-tipul european, caracterizat prin: culoarea pielii albă (în afară de a rasei Italiane și Dominicană, cu pielea galbenă); corpul cilindric, spinarea dreaptă, plană; penajul neted, bine încheiat; coada lungă, în formă, de secere (arcuită) urechile în general de culoare albă, picioarele fără pene (cu mici excepții) iar ouăle de culoare albă. Asupra patriei rasei minorca, părțile sânt împărțite, dar unii autori dau ca patrie probabilă, insula spanioală, *Minorca*. În orice caz se socoteste că a fost introdusă întâi în Anglia, prin anul 1834 (N. Kleffner- Das Grossgeflügel), de unde apoi s'a adus în Europa.

Pentru a înțelege calitățile, cred, că descrierea tip a Minorcei negre dată de „Societatea Germană de Agricultură (D. L. G.)” este cea mai completă,

după care: figura găinilor Minorca este sperintenă, înaltă, gâtul relativ lung, ținut elegant, pieptul arcuit, spinarea lungă și cu ținuta nobilă. Corpul cilindric dar îndesat. Capul lung, lat, cu o frunte bine arcuită. Ciocul puternic, de culoare închisă sau negru, cu vârful de culoare mai deschisă ochi mari vioi, cât posibil cafeniu închis, negru. Creasta mare-potrivită, stând drept la cocosi iar la găini atârând într-o parte fără a acoperi ochiul, bine priusă, de culoare roș-aprinsă și de un țesut fin fiind crestată regulat și adânc. Creasta bătută (coroană) este permisă. Fața roșie și acoperită bine cu peri, discul urechei mare alb curat. Bărbia roșie, lungă. Pieptul arcuit, potrivit, *osul pieptului* lung, pânțele bine dezvoltate, cu penele bine desfăcute. Spinarea lungă, puternică, cu umerii nu prea înguști, coada bine încheiată, compusă din pene mari, late și lungi arcuite, formează cu linia spinării un unghi obtus. Picioarele potrivit de înalte, puternice, fără pene și de culoarea ardesiei, albastru închis. Degetele colorate închis, iar unghiile de culoare deschisă. Pielea albă.

Penajul, compus din pene lungi, lipite bine de corp, de culoare neagră curat, are un luciu metalic verzui și este bine dezvoltat în regiunea gâtului și pe spinare. Defecte grave: corp slab conformat și ascuțit, spinare scurtă ori cocoșată, pieptul neted, picioare osoase, coada prea dreaptă ori purtată atârând, creasta prea mare, crestat neregulat, carnoasă ori noduroasă, ochii roși deschis, temperament molatec, discurile urechilor prea mari, încrețite, pătate cu roș, picioarele colorate deschis ori roșietic și acoperite cu pene, pene albe în față la animalele tinere, ciocul galben.

Defecte mai ușoare: mici greșeli în conformația crestei la animalele bătrâne precum și acele defecte, cari apar odată cu bătrânețea (urechile mai puțin netede, culoare mai deschisă la picioarele și cioc etc.)

Acestea spuse, trebuie să amintim că până astăzi se cunosc Minorce: negre, albe, pestrițe (asemănătoare penajului găinilor de Plymouth-Rock) precum și Minorce cu creasta bătută (coroană). Toate acestea se aseamănă în conformație, deosebindu-se numai prin culoarea penelor, ciocului, picioarelor, degetelor și a unghiilor.

În cuprinsul țării noastre mai frecvente sunt Minorcele negre ale căror caractere le-am arătat.

Cunoscând conformația lor, să vedem pe scurt și calitățile.

*Rasa Minorca, fiind o rasă veche, în decursul timpului s'a îmbunătățit vădit printr'o selecțiune serioasă astfel că astăzi, cu toate criticile ce i se aduc, ea este socotită printre cele mai bune.

Cercetând calitățile, vedem în primul rând că avem de a face cu o rasă rezistentă și ușor acclimatizabilă, lesne de crescut, deși puii trebuiesc păziți de răceală și umezeală-nepretențioasă, mulțumindu-se cu un teritoriu chiar redus, ageră, sprintenă, neobosită, în căutarea hranei, foarte recomandată pentru încrucișări. (În această privință am început anul acesta o experiență cu găinile comune de țară, al cărei rezultat urmărindu-l, îl voi face cunoscut la timp). La cele de mai sus se adaugă însuși frumuseța, care după părerea mea s'a dezvoltat prea mult chiar în detrimentul producției. Carnea deși nu este de calitate și cantitatea raselor frantuzești, totuși este de recomandat, o găină dezvoltată cântărind $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ kg. iar un cocos 3—4 kg.

În ce privește producția de ouă, se socotește în medie la 155 anual; ouăle sunt mari 72—75 gr. frumoase, de culoare albă, uniforme. Minorcele de obicei nu cad cloște, cel puțin așa zic cărțile! La noi, din 8 bucăți șase au clocit și au excelat ca mame bune. Se poate ca acest fapt să se datorească climatei în primul rând dar, cred, mai cu deosebire îngrijirii speciale ce li s'a dat cât și calității hranei. Am spus mai sus că minorcele sunt rezistente și m'am bazat pe experiența unui an destul de frecventat de tot soiul

de boli, cum a fost 1922. Am observat totuși că, din numărul de mai sus numai un singur exemplar a căzut victimă difteriei laringelui, celelalte însă, în special prasila, s'au dezvoltat în condiții normale și destul de mulțumitor.

În privința selecțiunii rasei Minorca, cred, că ar fi mai nimerit dacă s'ar pune mai multă greutate pe mărirea producției, decât pe exterior căci așa cum se întâmplă de multe ori în zootehnie, exteriorul sacrifică calitățile fapt care se verifică și în creșterea paserilor.

Ași crede că, printr'o selecțiune serioasă, bine hotărâtă de mai înainte și condusă cu tenacitate s'ar putea ajunge la rezultate practice laudabile. Crescătorii au crezut că dacă măresc creasta Minorcei, vor câștiga în frumusețe. Eu cred că, s'au înșelat de oarece este mai practic să se urmărească dezvoltarea unei crește netede și drepte decât a uneia prea mari, care este desavantajoasă din toate

punctele de vedere. De asemeni apariția penelor albe (în fata și pe corp) ne dă un indiciu asupra diferitelor rase străine cu care s'a corcit când-va apariție, care crescătorii trebuie s'o combată cu tărie. Poziția cozei poate fi iarăși obiect de critică căci o coadă care atârână prea tare ori este așezată prea drept, nu poate fi avantajoasă; unghiul obtus ce trebuie să-l formeze cu spinarea este idealul în selecțiunea Minorcei.

Dat fiind faptul că această rasă este foarte activă în căutarea hranei, putând rivaliza chiar cu Italienele, crescătorii vor avea în vedere să rezerve Minorcelor mai ales iarna dacă vor să aibă ouă-un spațiu zificient pentru scurmat, pe lângă un coteț călduros, care le va apăra de degerăturile creștelor pe timpul zilelor cu geruri mari.

Roks Plymouth. Plymouth Roks.

E specia, care la noi s'a acomodat mai bine împrejurărilor. A cultivat-o Dr. Bemelt în orașul Plymouth din statul American Massauth, unde și azi ocupă locul prim alături de Wiandotte.

În Europa pentru prima dată s'a remarcat la expoziția din Bremigen în 1872, iar nemții convinși de calitățile excelente ale acestei specii, la anul 1901 an constituit o societate aparte, care a îmbrățișat cultivarea de rasă curată a Plymouth-lui.

Sub influința mai noilor directive americane în locul exemplarului de origine bălțat de până acum, au ales pe cel striat, care este și azi cel mai bun pentru cultivare.

Corpulent: cocoșul are $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ kg., găina 3—4 kg., se desvoltă bine, pasere puțin pretențioasă și rezistentă, cea-ce demonstrează și numirea de Roky, care înseamnă fermitate de stâncă.

La etate de 7—8 luni începe ouatul, dar se întâmplă ca acest lucru să survină și la puică de 5—6 luni. Anual, ostenețile meuite îngrijirei ei, le răsplătește cu 120—160 bucăți ouă, à 60—70 gr.

În anul prim e cloacă: slabă, dar mai târziu devine cu atât mai bună. Puii cresc repede și foarte rar se întâmplă ca vre o unul din ei să moară în urma vitregiei timpului.

Ca ori-cărui animal în prierște mișcarea în liber, dar chiar dacă e închis în loc strâmt se poate crește cu folos, dacă are loc potrivit de răcit.

De-o înfățișare elegantă, plină de vigoare, nu prea înaltă, îndesată, toate aceste îi sunt semnele caracteristice. Capul nu ie prea îngust, cu bolta moderat arcuită de unde privesc doi ochi ageri cu irisul gălbui sau roșiu, fața fără pene, de-o colorație roșie-închisă, cu urechi și urechiuși de aceeași culoare. Creasta, care se moștenește, formată din țesut dur, are vre-o 4—6 ciucuri cu tăeturi nu prea afunde și fără ecrescențe laterale.

Ciocul scurt, de culoare galbenă-curată.

Gâtul ușor arcuit de-o lungime mijlocie, puternic, ținută demnă, bine împănă, pe care se revarsă din abundență moțul, ce încă îl acopere.

Corp puternic, lung și adânc cu torace convex, spate lat: Spinarea cocoșului apare scurtă din cauza cozii compacte ce se ridică în formă de arc; spa-

În această privință este de recomandat ca să nu se lase afară înainte de $9\frac{1}{2}$ —10 a. m. și numai până la 3—4 p. m.

Ca încheere, adresandu-mă criticilor Minorcei și celor ce din motive necunoscute nu le convine aceasta rasă, le ași recomanda ca înainte de definitivă ei condamnare, să încerce o încrucisare cu reșele noastre comune precum și cu celelalte străine deja acclimatizate Plymouth, Orpinghton.

Oare nu s'ar putea obtine unele avantaje și astfel, măcar indirect, să se încetățenească Minorcele la noi?

Cluj Martie 1923.

Ioan Luca Ciomac
Inspector agronom.

Nálunk a legjobban bevált importált fajta, melyet Amerikában Marzauth államnak Plymouth városában tenyésztett ki Dr. Bennolt, ahol még ma is első helyet foglal el, a Wiandotte mellett.

Európában 1872-ben a Briminghami kiállításon keltett feltűnést és a németek meggyőződve kintinő fajta tulajdonságairól 1901-ben külön egyesületet alakítottak, amely a Plymouth tisztavérű tenyésztését karolta fel.

Az újabb amerikai irányzat hatása alatt 1909-ben, az eddigi kendermagos helyett a sávozott színt fogadták standardnak, amely sokkal helyesebb és ma is tenyésztési cél.

Nagy testű: kakas $4\frac{1}{2}$ —5 kg., tyuk 3—4 kg., jól fejlődő, nem nagy igényű viharedzett állat, mit a neve után álló Roks is igazolni akar, mely sziklát, szikla szilárdságot jelöl.

7—8 hónapos korában megkezdí a tojásrakást, de van eset rá, hogy ez az 5—6 hónapos jércénél is bekövetkezik. Évenként 120—160 drb. 60—70 grammos tojással fizeti a reá fordított fáradságot.

Az első évben gyenge kotló, de később annál jobb anyává válik. Csirkéi gyorsan fejlődnek és ritkán pusztul el az idő mostohasága következtében közülük egy is.

Mint minden állat, a szabadban való mozgást meghálálja, de a bekerített, aránylag szűk helyen is haszonnal tartható, ha a kapargálásra alkalmas helye van.

Elegáns megjelenésű, erőtéljes, nem túl magas, széles állás alap ismertető jele. Feje nem nagyon keskeny, mérsékelt ivelt koponyával, melyből két tüzes, sárga v. vörös irisű szem bátran tekint reád. Arca csupasz, sötét piros; hasonló színű fül és áll lebbennyel. Taraja 4—6 cakku nem nagyon mély bevágással és durva szövettel, mellék kinövések nélkül, mely átöröklődik.

Csőre tiszta-sárga és rövid. Nyaka könnyen ivelt, közép hosszú, erős, büszke tartással, melyre bőven omlik, az azt fedő tollrojt, a mellet is jól betakarva.

Törzse erős, hosszú és mély, domboru mellel, széles háttal. Kakasnál a hát rövidnek látszik a szépen emelkedő, de fedőtollakkal gazdagon bori-

tele găinei dela grumaz începând se ridică treptat-treptat și aceasta pantă se repetă la coadă.

Aripile sunt situate sus și ținute strâns. Coapsa puternică, de lungime mijlocie, cu pene bine situate, (ici-colo lipsă de pene) care se evidențiază bine de restul corpului. Gamba este galbenă curată, de lungime mijlocie — 4 cm. — întinsă drept cu degete și unghii de aceeași culoare.

Penele bine alipite de corp, deschise, cu un fond albastru palid, pe care până la cotorul penei la distanță egală se desenează striățiuni bine delimitate și strălucitoare.

Din punct de vedere al cultivării cu atât mai prețioasă este paserea, cu cât prezintă striățiuni albastre și negre mai înguste. Desene mai late se pot admite numai pe penele lungi ale aripilor.

Penele în general se termină cu o strie neagră, de altfel culoarea este spălăcită. Acest desen poate fi văzut și pe fulgi.

Fulgii sunt albi, desen spălăcit sau dacă fondul penelor este sur eventual amestecat cu brun, se impune selecționarea, tot astfel și cele cu picioarele în X, coada implantată vertical, piciorul și ciocul alb, statura joasă, sunt de asemenea a se selecționa, tot așa creasta neregulată, fiindcă aceste moștenindu-se, pot da naștere unei rase improprie cultivării.

În caz de necesitate se poate admite statura înaltă sau joasă, ciocul și piciorul foarte deschis, creasta aplecată în laturi, urechiușa palidă, coada deschisă, lipsa adânciturii toracale și degetele strâmbe.

Plymouth-ul strafat seamănă întru toate cu cel striat, numai marginea internă a grumazului la găina se încurbă puțin mai în jos, cea-ce face ca spatele să apară mai lung. Pe ciocul galben puțin încurbat se poate admite o dungă înturecată; piciorul și ciocul sunt galbene, fondul penelor este albastru deschis cu o dungă aproape neagră; coada mai scurtă, mai lată și mai distinsă cu pene în formă de seceră puțin încurlată. Vârful cozii la găină este puțin sferic.

Directive pentru cultivare.

Dacă vrem să avem în lunile Februarie, Aprilie în loc închis ouă de prăsilă, să ținem la un cocoș de un an 6—8, iar la unul de 2 ani 3—5 găini. Pentru găini bătrâne să avem cocoși tineri. În liber putem ține pentru un cocoș cu 1—2 găini mai mult.

La speciile striate se întâmplă adese ca cocoșul să aibe o culoare fi ea închisă. Aceasta o putem remedia așa, că vom alege de cocoș dintre descendenții cocoșului cu culoare de fond de albastru închis, tot astfel vom alege descendenții găinilor de aceeași culoare, iar găinile de culoare mai deschise, din prăсила speciilor mai deschise.

La cocoșul deschis culoarea de fond nu poate fi albă sau alb-surie, ci azurie. Este preferabilă culoarea de fond puțin argintie, dar la acești cocoși striile nu sunt negreci surii-închise, cea-ce nu e de dorit.

În totdeauna să ne îngrijim ca striile să fie înguste și net limitate, căci cu cât aceste sunt mai înguste, cu atât e mai prețioasă paserea.

Trebue să știm și acea, că găina e predispusă de a trece la o statură mică.

V. M.

tott, tömött farok miatt, míg a tojóknál a hát a nyaktól menedékesen emelkedik és ez az emelkedés a faroknál megismétlődik.

Szárnya magasan hordott és feszesen fekszik.

Combja erős közép hosszú, jól fekvő tollakkal (laza toll hiba) mely a törzstől észrevehetően kiáll.

Lábszára tiszta sárga, közép hosszú, 4 hosszú, egyenesen kifeszített ugyanolyan színű ujjakkal és körömmel.

Tollazata mindenütt testhez simuló, világos, halványkék alapszinnel, melyen élesen határolt, fénylő fekete sávok váltakoznak egyenlő távolságban, egész a toll csévéjéig.

Mentől keskenyebbek a kék és fekete sávok annál értékesebb az állat, mint tenyésztésanyag.

A rajzok csak a szárny evezőtollain lehetnek szélesebbek. A tollak fekete sávban végződjenek különben a szineződés elmosódott. Ezt a rajzot a pehelytollakon is megkivánjuk.

Fehér pehelytoll, elmosódott rajz, vagy ha a tollak alapszíne szürke, esetleg barnával kevert, ki-selejtezendő, nemkülönben az X láb állás, meredeken tűzött farok, fehér láb, fehér csőr, alacsony természet, szintén kimustrálandó, valamint a szabálytalan taraj, mert ezek átöröklődve az egész tenyészetet értéktelenné tehetik.

Szükségből megengedhető a magas v. mély állás, nagyon világos csőr és láb, oldalt hajló taraj, sápadt füllebny, nyitott farok, hiányzó mell mélység, görbe ujjak.

A kendermagos egyezik a csikozott sávokkal mindenben, csak a tojó nyakának belső vonala hajlik kissé be alól, miáltal a hát hosszabbat mutat. Kissé hajlott sárga csőrén egy sötét stráf megengedhető. Lába és bőre sárga.

Tollak alapszíne világos kék, csaknem fekete sávval, farka rövidebb, szélesebb, nem olyan zárt, kevésbé hajlitott sárlótollal.

Tyuknál a fark vége kissé legömbölyödő.

Tenyésztésirány elv:

Ha február-április hónapokban termékeny tojást akarunk egy éves kakasra zárt helyen 6—8, kettő évesre 3—5 tyukot számítunk; öreg tyukra fiatal kakast. Szabad mozgásnál a fenti szám pár darabban 1—2 több lehet.

Gyakori eset a sávozoti fajtáknál, hogy a kakas igen világos, a tyukok tul sötét színűek lesznek. Ez ellen küzdhetünk, hogy kakast a sötét kék alapszínű kakas és ugyan ilyen tyuk utódaiból nevelünk és a világos tyukokat, a világosabb egyedek tenyészetéből.

Világos kakasnál az alapszín nem lehet fehér, vagy szürkés fehér, hanem égszínkék. Jobb a kissé ezüstös alapszín, de az ilyen kakasnál a sáv rendszeren nem fekete, hanem sötét szürke, ami nem kívánatos.

Minden alkalommal ügyeljünk arra, hogy a sávok lehető keskenyek és élesen határoltak legyenek, mert mennél keskenyebb a sáv, annál értékesebb az állat.

Ne kerülje el figyelmünket az sem, hogy a tyuknak nagy a hajlandósága az alacsony állásra.

V. M.

Fecundația.

— Doctorand Ionel Costin. —

În numărul trecut al revistei „Fauna” am descris structura ovulului și spermatozoidului adică mai popular a sămânței bărbătești și femești. Am amintit în trecut, că embrionul se dezvoltă din ovulul care a fost fecundat de spermatozoid, și că fecundația nu este altceva decât intrarea, penetrarea spermatozoidului în ovul și contopirea lor într-o singură celulă. Celula astfel rezultată din împreunarea acestor două elemente divizându-se continuu dă

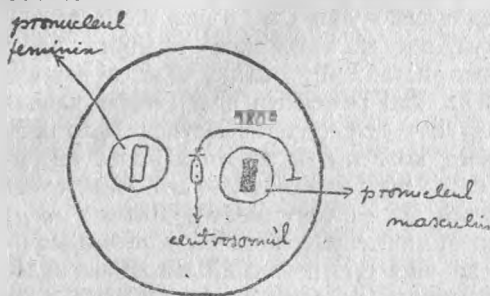

Figura 3.

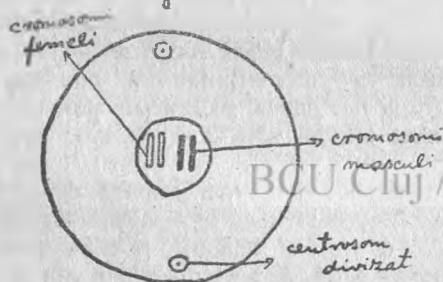

Figura 4.

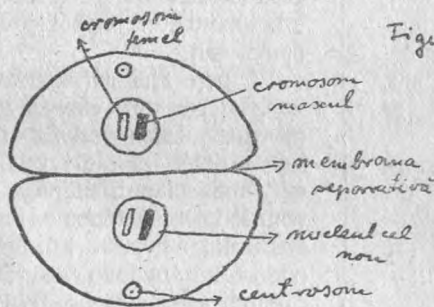

Figura 5.

naștere viitoarei ființe vii. A descrie în detaliile sale mecanismul procesului de fecundație și-a vedea, care este rolul fiecăruia din elementele de mai sus în acest proces, este scopul comunicării ce urmează.

Pentru a fi mai complet redau aci în scurte cuvinte structura ovulului și spermatozoidului descrise în numărul trecut. Ovulul are forma rotundă, mărimea variabilă între 100 microni până la unu sau mai mulți milimetri. (Ovulul mamiferelor este vizibil numai cu microscopul în timp ce ouăle de broaște, de pești, de paseri sunt vizibile cu ochiul liber, cu toate că sunt echivalente cu ovulele de mamifere.) Ovulul este înconjurat de-o membrană: *membrana vitelină*. Interiorul este ocupat de *protoplasma*. În mijlocul protoplasmei se află *nucleul*, iar în jurul

A megtermékenyítés.

— Doctorand Ionel Costin. —

A *Fauna* szárlap mult számában a női pete és férfi csira szerkezetét irtam le. Rövidesen arról is megemlékeztem, hogy az embrió a férfi csira által megtermékenyített petéből fejlődik és hogy a megtermékenyítés lényege a férfi csirának a petébe való behatolása. Ezen két elem egyesüléséből keletkezett sejt folytonos osztás által az eljövendő élőlénynek ad életet. Jelen cikkem célja éppen a megtermékenyítés részleteinek leírása és annak vázolása,

mely szerepe van a nemisejteknek a megtermékenyítés jeleniségében.

Hogy leírásom jobban érthető legyen mult cikkem rövid összefoglalásaképpen le fogom írni rövidesen a női petét és a férfi csirát. A pete alakja kerek, nagysága 10 mikron és egy pár milliméter között váltakozik. (Az emlősök petéje csak microscoppal látható, míg az ezzel egyenértékű tyúk, hal, béka stb. peték szabad szemmel is láthatók.) A petét a *petehártya* veszi körül. Belsejét a *protoplasma* foglalja el. A protoplasma közepén van a *sejtmag*, a mag körül pedig egyenesen szét-szorva a *szikszemcsék* foglalnak helyet. A mag belsejében vannak az úgynevezett *cromatikus rögök*, melyekről elmondottam, hogy az öröklődő tulajdon-

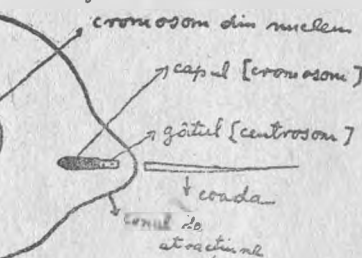

Figura 3.

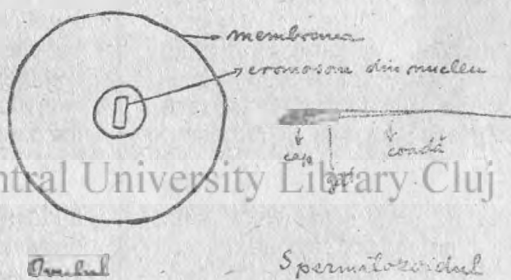

Figura 4.

ságok hordozói. Ezen rögök száma minden állatfaj petéjére jellegzően állandó. Nevezik a cromatikus rögöket még *cromosomáknak* is. (Cromos = festék, soma = test, cromosoma = festődő test.

Ami a férfi csirát illeti elmondtam róla, hogy három része van: a fej, a nyak és farok. A fej a a magnak felel meg és a cromosomákat viseli, a nyakban egy központi testecskének nevezett szerv foglal helyet. A központi testecske hiányzik a petében és feladata a termékenyítés után beálló sejtosztás előmozdítása. A farok, amely egy protoplasma fonál mozgás szervet képvisel. Mindezen elemek a különböző állatfajoknál bizonyos másodrendű különbségeket mutatnak, de azért a pete és férfi csira *szerkezet-tipusa* mult számunkban részletesen, most

nucleului se găsesc răspândite uniforme niște granule de grăsime numite *granule viteline*. Nucleul are în interiorul său granule cromatice, despre cari am spus în rândul trecut, că sunt purtătoarele proprietăților ereditare. Ori numărul acestor granule cromatice din nucleul ovulului este constant în mod specific a parte pentru fiecare rasă. Granulele cromatice din celulele sexuale se mai cheamă și *chromosomi*. (Cromos = culoare, soma = corp, cromosom = corp colorabil.)

Intrucât privește spermatozoidul am spus că are trei părți distincte: cap, gât și coadă. Capul este nucleul și cuprinde cromosomii, gâtul poartă nu organ numit *centrosom*, organ care lipsește la ovul și care servește ca factor propulsiv al diviziunii celulare după fecundație, iar coada este protoplasmă și este organ de locomoțiune (mişcare). Că aceste formațiuni prezintă la diferite animale diferențe de structură secundare s'a menționat; dar în țesă generală *structura-tip* al ovulului și spermatozoidului este cea descrisă în numărul trecut pe larg și repetată pe scurt aci. (Vezi figura 1.)

Să trecem acum asupra mecanismului fecundației. În științele naturale toate descrierile și afirmațiunile au baze reale: se fac studii vaste și migăloase până ce se ajunge la constatarea unor fapte. Tot așa a necesitat și studiul fecundației. Va înțelege oricine, că actul fecundației nu se poate studia în mod imediat la om sau la mamifere. Aci fecundația se face în interiorul corpului animalic; tot așa și la paseri. Deosebirea între paseri și mamifere este doar, că după ce oul a fost fecundat la mamifere el persistă a rămânea în corpul mamei, unde se dezvoltă până la naștere, la paseri însă oul odată fecundat este depus și embrionul se dezvoltă independent de corpul mamei, al cărui rol intervine numai cu căldura necesară cloacitului. Sunt însă o serie de animale, cari depun ovulele nefecundate, iar indivizii de sex masculin depun și ei spermatozoizii între ovule și fecundația se face în afară de corpul animal.

Tocmai aceste animale au putut servi observațiunii științifice pentru deslegarea fenomenului de fecundație. *Ovule și spermatozi delă aceiași specie puse sub microscop în mediu priincios vietuirei lor* (ser fiziologic, căldură) *fac în vederea ochilor noastră fecundația pe care noi o putem observa și descrie*. Cel mai potrivit material pentru aceasta procedură sunt limbricii de cal, în termen tehnic: *ascaris megalocéfala*. Pe de altă parte actul fecundației s'a putut studia până în cele mai mici detalii la aceste animale și pe motivul, că nucleul ovulului și spermatozoidului are un singur cromosom; deci un intervine în observație un număr mai mare de cromosomi, a căror atitudine este mai greu de urmărit, și poate da foarte ușor ocazie la încurcături și greșeli.

Avem deci față în față două elemente: ovulul și spermatozoidul, cari urmează a se împreuna pentru a forma o celulă comună, punct de plecare a viitoareii ființe viețuitoare. Ovulul are în nucleu un cromosom; spermatozoidul un cap cu un singur cromosom.

Ovulul prin constituția sa chimică exercită asupra

pedig összefoglalva adott leírása. (Lásd 1. ábra).

Térjünk most a megtermékenyítés mehanizmusára át. A természettudományokban minden leírásnak és állításnak egy reális, való alapja van. Egyes tények megállapításáig igen fárasztó és alapos tanulmányozásra van szükség. Így a megtermékenyítésre nézve is igen sokat buvátkodtak. Igen könnyen megérthető hogy ezen jelenség nem tanulmányozható egyenesen az emberem vagy emlősökön, még pedig azon oknál fogva, hogy itten a megtermékenyítés az állati test belsejében megy végbe. Ugyanis történik ez a madaraknál is, csak hogy ezeknél megtermékenyítés után a pete illetőleg tojás le lesz rakva, míg az emlősöknel továbbra is az anya testében marad. Míg ezeknél tehát a megtermékenyítés az állat belsejében megy végbe, vannak állatok, melyek a petéket termékenyítés előtt rakják le. Ezen peték közé rakják azután a hímek az ondósejteket és a megtermékenyítés az állati testen kívül, rendszeren vízben vagy nedves földben megy végbe. A megtermékenyítés tanulmányozására legalkalmasabb anyagot éppen ezen állatok adják; *ezeknek petéi és ondósejtjei egymással egyetemes mikroszkop alá helyezve, szemünk láttára egyesülnek*. Így a megtermékenyítés észrevehető és látható. A legalkalmasabb állat erre a célra lógiliszta: *ascaris megalocéfala*. Alkalmas erre még azért is, mert sejtmagjában csak egy cromosoma van, ami igen előnyös a megfigyelőre nézve, mert több cromosoma zavart idézhet elő és számolási hibákra adhat okot.

Adva van tehát két elem: női petesejt és férfi ondósejt, melyek egyesülnek és egyesülés után egy oszlásnak induló és az élet kiinduló pontjául szolgáló sejtnek adnak létet. A pete magjában van egy cromosoma, az ondósejt fejében szintén egy cromosoma van.

A pete kémiai szerkezete által az ondósejtre egy vonzást gyakorol melyet *pozitív chemotaktizmusnak* neveznek. Ezen vonzás arra szolgál, hogy az ondósejt a petét fel tudja találni; tudniük az ondósejt mily más alapon tudná a petét fellelni. Éppen ezen vonzás következtében az ondósejt folytonos farkcsapdosásokkal a pete közelébe ér. A pete ekkor az ondósejt irányában egy *vonzási kupnak* nevezett dudort bocsájt ki; ezáltal a pete és ondósejt közötti távolság kisebb lesz, másrészt pedig ezen dudor helyén a tojás hártájája vékonyabb lesz és az ondósejt könnyebben hatolhat rajta keresztül.

Fejjel előre törtetve az ondósejt tehát áttúrja a pete hártáját és behatol annak belsejébe. Tudni való ellenben, hogy csak a fej és nyak kerül a pete belsejébe, a fark pedig künt marad. Az ondósejtnak a petébe való behatolása után ennek hártájája igen erősen megvastagszik, még pedig azért, hogy más ondósejteknek való behatolását megakadályozza. (Ha egy petébe több ondósejt hatol be torzszülöttek jönnek létre pl. kétfajú és egytestű állatok, vagy több tagu állatok stb.) Ezen torzképződmények megakadályozása céljából a pete nem enged be több ondósejtet. (Lásd 2. ábra).

Miután az ondósejt a petébe hatolt két dolog történik. Elsősorban az ondósejt feje a pete proto-

spermatozoidului o atracțiune, numită *chemotactism pozitiv*, atracțiune, care singură este criteriul determinant al apropierei spermatozoidului de ovul. Aceasta atracțiune chimică dacă n'ar fi, cum ar avea spermatozoidul posibilitatea de-a ști unde se află ovulul? Grație deci acestei atracțiuni spermatozoidul face spre ovul mișcări ondulatorii cu ajutorul coadei! ovulul emite atunci în direcțiunea din care vine spermatozoidul o umflătură numită *con de atracțiune*. Prin aceasta umflătură se realizează pe de-o parte, că distanța dintre ovul și spermatozoid devine mai mică, pe de alta parte, că în locul conului de atracțiune membrana ovulului se subțiază și spermatozoidul poate intra în consecință mai ușor în ovul.

Cu capul înainte spermatozoidul perforază în acest loc membrana ovulului și intră în dânsul. Intră însă numai capul și gâtul: coada se rupe și rămâne afară. Indată după intrarea spermatozoidului în ovul, membrana acestuia se îngroașe pentru a împiedeca intrarea altor spermatozoizi. (Dacă intră în ovul mai mulți spermatozoizi se produc așa numiții menștri: de ex. animale cu două capete și un corp, sau mai multe membre etc.) Pentru a evita deci formarea monștrilor, membrana oului devine impermeabilă pentru alți spermatozoizi. (Vezi fig. 2.)

Intrat odată spermatozoidul în ovul se întâmplă două lucruri. În primul rând capul spermatozoidului nutreindu-se din protoplazma ovulului crește la mărime identică cu nucleul ovulului. În acest stadiu nucleul ovulului se cheamă *pronucleul feminin*, iar cel al spermatozoidului *pronucleul masculin*. Fiecare din acești pronuclei are câte un cromosom. În al doilea rând centrosomul spermatozoidului, care are în interiorul sau *doi centrioli*, trece din partea externă a pronucleului masculin între cei doi pronuclei, făcând un arc de 180° fenomen numit în știință cu mult spirit „*cadriul centrosomului*.” (Vezi figura 3.)

Centrosomul acum se divide în două părți, fiecare parte având câte-un centriol acești doi centrosomi se depărtează spre doi poli opuși a celei; imediat după separare cei doi centrioli exercită unul asupra altuia o respringere ca și două corpuri încărcate cu acelaș fel de electricitate pozitivă sau negativă și se depărtează cât se poate de departe. În acelaș timp dispar membranele nucleilor femel și mascul și cromosomii intră în cadrul unui singur nucleu. Aci fiecare cromosom se divide în sens longitudinal în două. Avem deci un nucleu comun cu 4 cromosomi: doi femeli și doi masculi (Vezi figura 4.)

Începe acum fenomenul de diviziune a oului. Dispare membrana nucleului și cromosomii încep a călători spre cei doi poli ai celei atrași de centrosomi însă în așa fel că spre fiecare pol merge câte-un *cromosom masculin* și unul *feminin*. Ajunși acești cromosomi la poli se împreună și amestecă complet, iar în jurul lor apare *membrană nucleară*. Astfel se formează doi nuclei, în cari elementul masculin și cel feminin este reprezentat și repartizat în mod egal.

Formați odată cei doi nuclei se divide și proto-

plasmăjából táplálkozik és a petesejt mag nagyságát éri el. Ezen stádiumban a pete magja *női előmagnak*, az ondóé pedig *férfi előmagnak* nevezhető. Mindkét előmagnak pedig egy-egy cromosomája (központi testecskeje) a férfi előmag külső oldaláról a két előmag közé kerül egy 180 ivet leírva, mely ivet a természettudósok a „*központi test négyesének*” neveztek el. (Lásd 3. ábra).

Most a központi test két részre oszlik és mind-egyik résznek egy-egy *központi testecskeje (centriolum)* van. Most a két centriolum a sejt két ellenkező fokára (pólusára) vándorol. Tudniillik ezen két centriolum taszítást gyakorol egymásra épp úgy mint két egyforma pozitív vagy negatív elektromossággal telt test és így a sejt két legmesszebb éró pontjára kerülnek. Ugyanekkor a két előmag hártája eltűnik és a két cromosoma egy közös magba kerül, itten pedig mindegyik ketté oszlik hosszirányban. (Lásd 4. ábra).

Mostan a pete oszlása kezdődik. Eltűnik a mag hártája és a cromosomák a pólusok felé veszik útjokat; vonzák őket a központi testcskéék. A vándorlás úgy történik, hogy minden pólus felé egy-egy cromosoma megy még pedig egy-egy him és egy-egy női. A sejt két pólusához érve a cromosomák egyesülnek és új magvakat alkotnak, melyek köré hárták jelennek meg. Ezen magvakban egyformán van jelképezve a női és him elem.

Miután a két mag megalakult a protoplasma is ketté oszlik. A sejt equatora körül az oszlási sánc jelenik meg, mely azután tovább fűződve elválasztja a protoplasmát. (Lásd 5. ábra.)

Ilyenképpen megtermékenyítés után a petesejt két sejté oszlik, melyek természetesen egymáshoz ragasztva maradnak. Ezen két sejtben szigoruan egyenlően van jelképezve mindkét nemi elem: egy a him mint a női. Ezen sejtek mindegyike tovább oszlik és így keletkezik a 4, 8, 16, 32 stb. Ezáltal nő az embrió a megtermékenyített petesejtből.

Ismerve tehát a megtermékenyítés részletes lefolyását, tudva azt, hogy a megtermékenyítés nem egyéb, mint a két nemi sejt egyesülése, jövő számban a tenyésztők harcában a fajok nemesítéséért oly fontos öröklés kérdésével fogok foglalkozni.

Erdély legdiszesebb és legjutányosabb temetkezési intézete

MUNTYÁN PÉTER ÉS FIAI

CLUJ-(KOLOZSVÁRT),
Száda Memorandumul (Unió-u.) 6.

Temetéseket úgy helyben mint vidéken személyes vezetéssel lelkiismeretesen végeznek.

plasma în două. În jurul equatorului celulei se formează jur împrejur o scufundătură, numită șanț de diviziune, care continuă până ce gătuște complet celula, separând-o în două celule. (Vezi figura 5.)

În felul acesta după fecundație, celula ou se desparte în două celule, cari bineînțeles rămân lipite una de alta. În fiecare din aceste celule e reprezentat în mod strict egal elementul masculin și cel feminin. Ori fiecare din aceste celule se divide mai departe, așa că vom avea 4, 8, 16, 32 etc. Astfel crește embrionul din oul fecundat.

Cunoscând deci mecanismul intim al fecundației și cunoscând, că fecundația este o împreunare a ovulului cu spermatozoidul vom fi în măsură de-a putea descrie și face să fie înțeleasă *ereditatea*, acest fenomen atât de important în lupta ce se duce pentru purificarea și nobilitarea raselor de câtră crescătorii de animale. În numărul viitor voi scrie deci despre ereditate.

Porumbei bigami.

— Publicație de Sallay —

Nu știu dacă soții mei cultivatori au observat sau nu cazul următor: O preche de porumbi albăstrii cu coada ridicată începe cloceirea. La mascul adesea se furișasă o femelă de porumbel călător ce și-a pierdut soțul. Femela cu coada ridicată stă în cuib, masculul poartă cuibul, și între timp are legături amoroase cu femela de porumbel călător.

După câteva zile femela cu coada ridicată își depune ouăle și masculul intră în căsătorie nelegitimă cu femela de porumbel călător. Îi face cuib și acesteia și în decursul cloceirii, schimbă când pe una când pe cealaltă.

În ambele cuiburi ouăle sunt fecundate!

(Efectul războiului se resimte și în moralul porumbeilor nevinovați. *Redacția.*)

oooooooooooooooooooo

Cine sunt aceștia ?

Aceia care vor rezolva exact această problemă vor fi premiați cu abonamentul de un al revistei „Fauna“, ceialaltii se pot înscrie ca membri căci primim cu bucurie pe oricine.

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

Kik ezek ?

A szerencsés megfejtők között a „Fauna“ egy évfolyamát sorsoljuk ki, a többi, tagjaink sorába beléphet. Szívesen látunk mindenkit. *Szerk.*

oooooooooooooooooooo

Porumbeii virageuri în înălțime de Seghedin.

Toți porumbeii virageuri de Seghedin, fără excepție, sunt pectinați (conciați, moțați); exemplare cu capul lipsit de pene până acuma nu s'a putut observa printre ei. Am anunțat dela început acest atribut deosebit de important pentru recunoașterea proprietăților de rasă al acestora, fiindcă între cultivatorii din Seghedin se află și de aceia, cari au încrucișat virageurii lor de calitate inferioară cu virageurii de Viena sau de altă specie cu cap golaș și în detrimentul adevăraților porumbei virageuri nobili de seghedin, îi oferă spre cumpărare ca specialitate particularilor mai puțin experimentați, adecă cultivatorilor începători.

Datoria specialistului scriitor în primul rând este chiar de-a asigura toate interesele cultivatorilor începători și a-i scuti de înșelători, de a-i educa și ai deservi cu descrierile necesare, ca nu cumva să-și peardă pentru totdeauna cumpătul de-a cultiva aceasta ramură economică.

Judecând după exterior înfățișarea virageurilor de Seghedin, la prima vedere ne face impresia, că acest porumbel are calități mult mai modeste, decât cele ce le poșede de fapt, dar dacă am avut ocazia, ca o singură dată să cunoaștem calitățile lor,

A szegedi magasrepülő keringő.

A szegedi magasrepülő keringők kivétel nélkül valamennyien *fésűsek* (kontyosok, bubosok), sina (suta) fejű eddigelé köztük még nem észleltetett. Hogy ezen különösen hangsúlyozott fajtajellegi megismertető jelzőjét előre bocsájtottam, oka ennek főként abban leri okadatolt magyarázatát, mert egy néhány ezer galambász egyén között Szegeden akadnak olyan tág lelkiismeretű tenyésztők is, akik sílány minőségű keringőiket bécsi avagy más fajta sina fejű keringőkkel keresztették s ezeket is — a valóban nemes szegedi magasrepülő keringőnek a rovására — az avatatlanoknak vagyis a kezdő fenyésztőknek, mint szegedi különlegességet megvétele ajánlják. A szakiróknak feladata pedig első sorban is épen abban áll, hogy a kezdő tenyésztők s az összes kedvelők érdekeit is a becsapások veszélyétől lehetőleg megóvja s őket e tekintetben kioktassa s kellő tájékozással lássa el, nehogy a kedvtelés iránti tugszeretetüket el is veszítsék ez által örökre.

A szegedi magasrepülő keringő szerény megjelenésű külsője után itélve, az első pillanatra a benyomás amelyet reánk tesz, nem látszik olyan nagy tehetségű galambnak mint amilyen a valóóságban;

ca unora ce iubim porumbeii sbrători, ne este imposibil a nu-i iubi și se va întâmpla tot așa și cu cultivatorul începător — care stăpânit oarecum de-o însuflețire spontană — va trebui să-și ridice pălăria înaintea acestui rege al văzduhului, pe care cu drept cuvânt îl putem denumi astfel.

Căci într' adevăr porumbeii virageuri de Seghedin au calitatea intrinsecă excelentă de-a zbura la înălțimi mari vreme îndelungată, iar zborul le este așa de lin, încât oabe se poate percepe.

Ca cultivator începător în Seghedin — pe vremuri — am fost și eu martor oc lar (1883, înainte cu aproape 40 ani) la zboruri înalte, cu durată de 8 ore și am avut și am și acum câteva exemplare minunate, cari au zburat 8 și chiar 9 ore încontinuu la înălțimi ametoare.

Aceasta calitate în patria lor la Seghedin și în împrejurime nu mai produce nici o senzație, ajungând a se considera ca ceva foarte natural.

Cu cât zborul acestor porumbei este mai îndelungat și mai înalt, cu atât crește și mândria și plăcerea cultivatorului.

Nici o specie virageuare nu o întrece în variația de colori și desene, calități cari au determinat preferirea de a fi cultivați în preponderanță așa de mare față de ceilalți. Reprezintă toate cele 4 colori fundamentale, afară de asta sunt încă de cei albi și de cei suri în toate colorile. Pe aceștia iam prăsit eu ca cultivator în Seghedin. Mai sunt apoi porumbei cu spate în formă de inimă și alții cu aripi adunate de asemenea în toate colorile și în fine alte specialități de Seghedin, așa numiți zgardați (pestriți). Nu mi-a reușit să aflu motivul denumirii de „zgardați” a acestor porumbei albi cu capul și gâtul pestriț cu toate cercetările mele întreprinse pe la anii optzeci, deci originea acestei numiri va rămânea nelămurită. În urmă mai sunt așa zisi brumași și cei gușați, pe care de asemenea iam cultivat eu pentru a augementa familia și de altfel destul de mare a virageurilor de Seghedin, ca astel să nu fie întrecută de nici o altă rasă virageuare, nici chiar de rassa vestită din Berlin:

Ca mărime se poate clasa între porumbelul pescărel și porumbelul comun bine dezvoltat. Penele-i lungi se întind până aproape de vârful cozii.

Capul îngust și simpatic zace pe un gât ftumos, svelt, înco oiat ca la lebădă.

Pept lat, în câțva proeminent, la cei deplin dezvoltăți și bine îngrijiți peptul fiind foarte lat, pe linia mediană prezintă un igheab, ce pare al despărți în două părți.

Aripa este gingaș alipită de coaste. Penele se alipesc ușor de corp și sunt rare.

Ciocul și unghiile au culoarea penelor și anume: la cei albaștrii și negrii sunt negre, la cei roșii, galbeni și suri sunt cenușii. Irisul ochilor celor cu pene de o singură culoare este de culoarea mărgăritarului — galbenă — portocalie sau roșie portocalie, iar irisul celor cu spatele în formă de inimă este mai mult întunecat și constituie așa numitul ochiu de măzeriche.

Dar sunt și exemplare cu ochii de culoare mărgăritară și galbenă; dintre aceștia sunt preferiți cei

de ha egyszer az ő munkájában láttuk a szegedi nemes magasrepülő keringőt, — lehetetlen annak meg nem kedvelni, aki a röpgalambokat szereti, még az avatatlan kezdő kedvtelőnek is, — akkor önkénytelenül, mintegy belső felhevült lelkesedéstől sarkaltatva, kalapot kell hogy emeljünk e légi király előtt, amit valóban, méltán és jogosan megisérdemel.

Ugyanis a szegedi magasrepülő keringőknek belső sajátága kitünő tulajdonsága a hosszan tartó és szabad szemmel alig, néha pedig ki sem vehető csendes magas repülésében áll. Magam is voltam, — mint kezdő szegedi tenyésztő — annak idején szemtanuja (1883-ik évben, annak maholnap épen 40 esztendeje) 8 óra hosszant tartó magasrepülésnek s nekem is voltak s vannak a jelenben is egyes kiváló egyedeim, amelyek 8 sőt 9 óra hosszant is repültek egy huzamban a szédítő magasságban s ez a tulajdonságuk a szegedi magasrepülő keringők otthonában, Szegeden és annak szomszédos vidéki helyiségeiben már fel sen tünik többé s nem is tartják ezt ott valami feltünő, különös, hanem inkább mintegy önként érietődő természetes dolognak. Mennél magasabban (1200 — 1400 méter) és mennél kitartóbban repülnek a szegedi magasrepülő keringők, annál nagyobb az illető tenyésztők öröme és büszkesége.

Színváltozat és rajzokban rendkívül gazdag, ebben egyetlen keringő fajta sem mulja felül, ez pedig igen nagy elterjedtsége s igen sok kedvelője mellett bizonyít. Mind a négy alapszín és fehérben is előfordulnak, azonkívül vannak még fakók minden színben — ezeket mint szegedi tenyésztő én létesítettem. — Vannak azután még jelzetek; szivhátuak és csapott szárnyuak minden színben, azonkívül külön szegedi különlegesség, ugynevezett örvösök (tarkák). Hogy miért nevezték el örvösnek ezt a tarka fejű tarka nyaku fehér galambot, nem sikerült kifizűkésznem, pedig eleget kutattam utána a nyolcvanas években, tehát ezen elnevezés kutforása örökös homályban marad. Végül vannak még deresek és gólyások is, amelyeket szintén én tenyésztettem ki azért, hogy a szegedi magasrepülő keringőknek amugy is nagy családja gyarapodjék s azt ne tudja felülmulni egyetlen keringő fajta, még az erről híres berliniek fajtája sem.

Nagyságra nézve a kis sirályka galamb és az erős teljesen kifejlett parlagi galamb között váltakoznak. Evezőtollai majdnem a farktollak végeit érinti. A szép, büszke, karcsu, hattuszerűen hajlitott nyakon nyugszik a keskeny nemes fej. A melle széles, kissé kiálló, teljesen kifejlett s jól gondozott állatoknál a tul szélesség miatt közepén a mellét ketté metszőnek látszó függőleges mélyedés van. Szárnyát könnyedén oldalához simulva hordja. Tollaazata gyengén testhez simuló laza. Csőre és körmei a tollazat színezete törvényeinek megfelelő, ugyanis: a kékek és a feketéknél fekete szaruszinü, a vörös, sárga és a fehéreknél, valamint a fakóknál is, pedig világos szaruszinü. Szemük szivárványhártyája (irisze) az egyszínűeknél gyöngyszin és narancssárga vagy narancspiros, a szivhátuaknál többnyire sötét ugynevezett bükkönyszem, de vannak gyöngyszin szemü és sárga szemü egyedek is,

cu ochii mărgăritari. Inelele oculare la unii sunt înguste, la alții mai pronunțate, uneori chiar reliefate puțin; colorarea alor ținuți închiși este palidă, la unii dintre cei din liber este deschisă, pe când la majoritate este puțin brunetă, însă nici odată roșie. Cei cu inele oculare roșii, nu prea plac, așa încât cultivatorii din Seghedin consideră aceasta ca cel mai grav defect al rasei și frumșeții.

În afară de zborul la înălțime, virageurul nobil de Seghedin mai are încă o calitate demnă de remarcat: atracția față de porumbariul în care s'a născut sau în care a trăit vreme mai îndelungată. Uneori flămânzi și setoși umblă zile întregi să-și găsească cuibul, fără ca să între în curte sau porumbariu străin.

Dresarea virageurilor de Seghedin reclamă chibzuință, atenție și experiență. (Va urma.)

Piciorul lepros.

Dintre multele boale de care suferă paserile de casă rău îngrijite, cea mai răspândită este: Piciorul lepros sau văros. E cauzată de o ciupercă adusă din străinătate numită: *Dermatorchytes mutans* ce se prezintă sub forma unei pete alb cenușii.

În stadiul incipient, se localizează și se observă pe piciorul paserilor de casă.

Aceste pete cu timpul, se măresc de volum, se măresc de volum. Suprafața netedă a pielii devine scorburoasă, dureroasă și șamele ce se desfac dau piciorului un aspect diform. Mai târziu piciorul se obține de o scoartă surie murdară și unsuroasă la palpare.

Această scoartă sau lepră este produsă de inflamație al epidermului uscat și coloniei de ciuperci, la ridicarea forțată a acestei scoarte se produce hemoragie. În urma mâncării dureroase, provocată de ciuperci, găina își ciupește și-și freacă piciorul încontinuu și este într-o neliniște permanentă. Durerea, cu timpul înrăutățită se mărește, încât găina abia mai poate sta pe picioare, zace mai mult culcată și slăbind mereu, piere, cantitatea de ouă produsă de găina bolnavă scade ba poate să lipsească chiar.

E o boală infecțioasă, care nu numai că e transmisibilă dar se poate localiza și pe creastă, urechii, ureche și pe fațe, unde în urma iritației continue, deasemenea se pot forma aceste produse patologice (scoarte). De multe ori se poate confunda cu bubele dulci ale crestei, care de altfel sunt albe întotdeauna, pe când scoarta produsă de ciupercă *Dermatorchytes* este mai mult brună.

Tratamentul: În fiecare zi, scaldăm piciorul în apă caldă și apoi îl frecăm bine cu săpun verde, până când scoarta se deslipeste. După acestea urmează distrugerea adevărată a ciupercii parazitare și anume cu: balzam de Peru, lyzol 5—10% ori soluție de Creolynă, Petrol, eventual prin fricționarea cu amestec de părți egale de Petrol și Oleu de in.

Ori care medicament l-am întrebuințat, i-l aplicăm în intervale de 2—3 zile, însă înainte de în-

de a legtebb kedvelő a gyöngyszín szeműeknek ad előnyt. A szemgyűrűk némelyeknél keskeny, más példányoknál erős, eivette kissé dudoros is, színe a csukva tartottaknál halavány, a szabadon szállók némelyikénél világos, míg a tulnyomó résznél kissé barnás színezetű, de sohasem piros. A piros szemgyűrűvel bíró állatok nem kedveltek, sőt ez a szegedi tenyésztők előtt a leghatározottabb jellegi és egyuttal a legsúlyosabb szépségi hibának is tekintetik.

A magasrepülésen kívül még egy figyelemre méltó jó tulajdonsága van a szegedi nemes magasrepülő keringőnek: a galambházhoz való ragaszkodása ahol született, vagy ahol fiatal korától fogva már huzamosb időn át beszoktatva volt. Képesek néha napokon keresztül is étlen-szomjan kedvelt otthonukat keresni anélkül, hogy más idegen udvarba vagy galambházba bepülnének. A szegedi magasrepülő keringők beszoktatásánál tehát igen nagy gond, figyelem és szakavatottsággal kell eljárni. (Folyt. követc.)

A meszes láb.

A sok betegség közül, amelyben a mostohán kezelt baromfiak szenvednek, a legáltalánosabb a meszes láb.

Okozója egy szürkés-fehér folt alakjában megjelenő gomba-betegség, a *Dermatorchites mutans*, melyet külföldről hurcoltak be és első időszakban a baromfiak lábán észlelhető.

A foltok idővel nagyobbodnak, a sima felület kéregerős lesz, fájdalmas és a feltolódó pikkelyek előbb borostás külsőt kölcsönöznek a lábnak, melyet később egy piszkos-szürke, zsiros tapintatu kéreg von be.

Ez a kéreg vagy var a beszáradt felbőr (epidermis) gyuladási termékek és a fenti gombák tömege, amelynek erőszakos eltávolítása nyomán vérzés áll be.

A gombák okozta fájdalmas viszketőség következtében a tyúk folyton csipked, dörzsöli csőrével a lábát, állandó nyugtalanságban van. A fájdalom idővel oly nagy, hogy a tyúk alig áll a lábán, inkább a földön ül és állandóan soványodva, végül a kimerüléstől elpusztul. Az ilyen állat tojás hozama is nagymértékben csökken, sőt teljesen ki is maradhat.

Ragadós betegség, mely nemcsak az egész állományt megtöltheti, hanem a tarajt, szakáll-, áll-lebenyt, sőt az arcot is a gyakori csipkedés folytán hasonló kérges var lepheti be.

Gyakran összetévesztik a taraj-ótvarral, csak hogy amíg ez mindig fehér, addig a *Dermatorchites* okozta var inkább barnás.

Kezelése. Mindennap a lábát langyos-meleg vízben áztassuk ki és azután dörzsöljük be jól zöldszappannal amíg a kéreg könnyen le nem válik. Ezután következik az élősdiék tulajdonképeni pusztítása. Perui balzsam, 5-10%-os Lisol vagy kreolin oldattal, petróleum, esetleg petróleum és lenmagolaj egyenlő keverékének bedörzsölésével.

Bármelyik szert is használjuk, azt bizonyos 2—3

ceperea tratamentului, să spălăm piciorul cu apă caldă și săpun.

Cu aceasta însă nu ne am ajuns în întregime scopul, pentru că paserile infectate au infectat cu aceste ciuperci, toate obiectele pe care le-au atins.

Deci vor trebui desinfectate găinarele, vasele de apă și de mâncare, și solul.

După ce am curățit bine padimentul găinarului, să-l stropim bine cu lapte de var și Lysol — 300 gr. Lysol la 1 vadră de lapte de var — vom văruți cu acest amestec, pereții și coperișul în așa fel ca să nu ne scape din vedere nici ce-a mai mică crepătură.

Vasele, grinzile de șezut, toate obiectele, ușa cuibul de ouat să-le frecăm bine cu leșie ferbinte de sodă și după aceea, să-le spălăm cu soluție de Lysol 5%; solul să-l stropim cu var și să-l săpăm.

Picioarele paserilor sănătoase care au trecut peste boală, cel puțin odată la lună, să-le ungem cu untură, oleu sau petrol. Aceasta în scop profilactic, adecă pentru a preveni a nouă epidemie.

În chipul acesta vom face, ca picioarele paserilor nu numai să fie mai frumoase și mai plăcute la vedere ci vom ajunge ca animalul, scutit de durere-să se desvolte mai bine și sacrificiul nostru va fi răsplătit nu numai prin exteriorul plăcut ci și prin pond și cantitatea ouălor produse. V. M.

ȘTIRI.

DI. Francisc Lászlóffy, referindu-se la multele ocupații ce le are în alte părți, si-a înaintat dimisia din funcția ce a ocupat-o. Exprimându-i mulțumită și pe calea aceasta pentru munca desinteresată ce a depus-o în interesul cauzei noastre, sperăm că nici pe viitor nu va lipsi societatea noastră de cunoștințele și capacitatea Dsale. Redactarea pe viitor a revistei și postul de secretar a fost încredințat Dlui Nicolae Voith fost inspector agricol.

— **Exprimăm mulțumitele noastre**, Dlui Dr. Páter Bela fost director al Academiei agronome, pentru faptul că a intrat în șirul colaboratorilor noștri; Dlui Ioan Luca Ciomac inspector agronom și acelora, care prin munca lor ne-a dat posibilitatea de a întrezări o desvoltare grabnică. Tot pe aceasta cale mulțumim și comercianților care — sacrificând și materialicește — sau înscris ca membrii fondatori ai acestei Societați întărind și sub acest aspect puterile noastre.

— **Din cauza reclamațiunilor** înaintate, rugăm On. membrii să-și comunice pe o carte postală, adresa exactă și că la cine, unde, când și în ce calitate sau înscris, ca până la sosirea coalelor colective să nu fim siliți a aștepta cu distribuirea revistei și a certificatelor.

— **Rugăm** a înainta coalele colective cel mai târziu până la 8 Mai a. c. inclusiv, iar banii la cassierul nostru Francisc Zayzon Cluj, Calea Moșilor 30. — Cultivatorii vechi, care dispun de rasse pure, să ne comunice calitatea materialului, ca aceasta să o putem aduce și noi la cunoștința publicului interesat. Lămuriri în viitor.

napos időközben alkalmazzuk és minden kezelés előtt a lábat mossuk le langyos vízben szappannal.

Ezzel még korántsem oldottuk meg feladatunkat, mert a megfertőzött baromfi állomány mindent, amivel érintkezésbe jutott, természetesen megöltött ezzel a gombával.

Az ólak, itató és evő edények, eszközök a talaj, mind-mind várják e jóindulatot.

A tisztára kitakarított padlót öntsük be Lisolos mézstejjel, — egy vederre 300 gr. Lisolt számítva — a falakat, tetőt meszeljük be vele úgy, hogy figyelmünket egy repedés se kerülje el.

Az edényeket, ülőrudakat, eszközöket, ajtót, tojófészket suroljuk ki forró szódás luggal és 5%-os Lysol-oldattal mossuk le, a talajt hintsük be mézszel és ássuk fel.

Az egészséges és már kikézelt baromfiak lábát, havonként legalább egyszer kenjük be zsír, olaj vagy petróleummal, hogy egy ismét bekövekezhető bajnak elejét vegyük.

Ezzel elfogjuk érni nemcsak azt, hogy tenyész állataink lába a szemnek tetszősebb, tiszta lesz, hanem a felesleges izgatottságtól, fájdalomtól megkímélt állat jobban fejlődik és nemcsak kinézésben, de sulyban, tojás hozamban is kárpótolni fog fáradságunkért. V. M.

HIREK.

Lászlóffy Ferenc úr nagy elfoglaltságára való tekintettel viselt tisztességéről lemondott. Fărădhatatlan munkásságáért, melyet az egyet érdeklésben kifejtett, ezuton is köszönetet mondunk abban a reményben, hogy ismereteivel, tehetségével jövőre is a mienk marad. Ideiglenesen a titkári teendőket és az azzal kapcsolatos lapszerkesztést, Voith Miklós volt gazd. felügyelő vette át.

— **Köszönet.** Dr. Páter Béla volt gazd. akad. igazgató urnak, ki nagy igénybevétele dacára önzetlenül szegődött munkatársunkká, Ioan Luca Ciomac inspector agronom urnak és másoknak, kiknek munkássága reményleni engedi fejlődésünket. Nem feledkezhetünk meg ezuttal alapító tagjainkról és azon kereskedőkről, kik reklámjaikkal áldoznak.

— **Felmerült panaszok** miatt kérjük tagjainkat, egy lapon közöljék pontos címüket, kinél, hol, mikor és milyen minőségben iratkoztak be, hogy a gyűjtőivek beérkezte előtt a lapot és a tagsági igazolójegyet szétküldhessük.

— **Kérjük a gyűjtőiveket** legkésőbb május hó 8-ig hozzánk, a pénzt Zayzon Ferenc pénztárhoz Cluj, Calea Moșilor 30. sz. beküldeni.

— **Kérjük a régi baromfi-tenyésztőket**, kik tisztavérű anyaggal rendelkeznek, tudassák velünk állományukat, hogy a vásárló közönséggel és tenyésztő társaikkal őket összehozhassuk. Kolozsváron rendezendő országos kiállításunkra ez év szeptember 10-re ezuton is meghívjuk az érdeklődőket.

— **Nagyobb távolságokra** a berendezkedés hiánya miatt, garancia mellett, ma tojásokat nem szállítunk. Ajánljuk, hogy szükségletét az őszi országos kiállításon szerezze be.

— In lipsă de material, la distanțe mai mari, cu garanție nu putem espeda ouă. Recomandăm, ca stocul necesar să se procure la expoziția generală din 10 Septembrie a. c.

Să nu cumpărăm material infect, dacă voim să cultivăm cu adevărat, căci ar fi pagubă de timp pierdut și banii aruncați; iar lucrurile defecte au valoare numai în ochii neștiutorilor! — Lipsă de sistem, nesiguranța ucide orice scop serios.

Este lipsită de orice adevăr credința unor cultivatori, care afirmă că fecunditatea oului proaspăt este identică cu pata mică și opacă ce se poate observa prin transparentă la flacăra unui bec la capătul mai turtit al oului. Este tot așa de iluzorică ca și afirmațiunea unora, că din oul rotund se va năște găină, iar din oul lungăreț, cocoș. Aceasta o neagă și literatura germană chiar în baza observațiilor și experiențelor, care de altfel sunt cele mai strălucite în direcția aceasta. Cu toate acestea, ca să confirmăm adevărul și pe cale experimentală, am pus două cloci. Sub una am pus numai ouă care posed pata indicată mai sus, iar sub cealaltă numai dintre acelea, pe care x y le clasează ca fiind lipsite de fecunditate. Rezultatul îl vom publica.

De vânzare: O cățea „So-ya“ (căine-lup) și tinară fox. — Se caută: Specialități de paseri de casă: găscă de Emden, rață de Peking; ouă, fasanii, diferiți iepuri de casă, porumbei — toate acestea cu garanție. A se adresa: Calea Moșilor No. 21 Cluj.

Aviz. Adicem la cunoștință publică, că Ministerul de Agricultură prin ordinul său No. 492 1922/3 ne-a autorizat de a elibera membrilor noștri, permise pentru importarea de ouă și paseri de rasă.

Biroul de Muncă, Plasare și Informațiuni

Căminul studențesc, str. Avram Iancu 9-II; Tel. 304.

Plasează: studenți universitari ca: traducători, contabili, corespondenți, meditații, desenatori tehnici etc.

Primește: traduceri din limbile maghiară, germană, franceză, italiană și rusă în românește și viceversa.

Informează: părinți și elevi de liceu cu privire la chestiuni universitare din țară și străinătate.

●●●●

Az egy ifjúság elhelyező és fordító irodája
str. Avram Iancu (v. Petőfi-u.) 9-II. Mensa Akadémia.

Elhelyez az egyetemi hallgatók köréből fordító, könyvelő, levelező, nyelvtanító, műszaki rajzolókat stb.

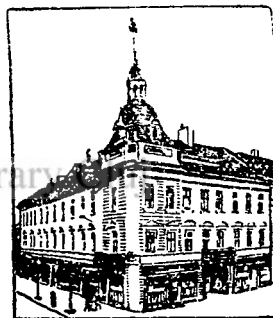
Elvállal fordításokat románra, magyar, német, francia, olasz és orosz nyelvekből és viszont.

Informál bel- és külföldi főiskolai ügyekről szülőket és középiskolai tanulókat.

— Ne vásároljunk össze silány anyagot, ha komolyan akarunk tenyésztani, mert kár az időért és pénzért, miután a rossz csak a tudatlanok előtt bír értékkel. Rendszertelenség, kapkodás megöli minden komoly célunk.

— **Tévedés némely tenyésztő hite**, mikor a friss tojás termékenységét a lámpafénynél, a tompább végen látható kis sötét folttal hozza kapcsolatba. Ez éppen olyan tévedés, mint egyesek azon állítása, hogy a gömbölyű tojásból tyúk, a hosszukásból kékas lesz. Ezt a német szakirodalom is határozottan állítja, pedig ami a megfigyelést, kísérletek pontosságát illeti első helyen állanak. Dacára ennek, kísérletképpen két kotlót ültettünk. Az egyiket csak olyan tojással, amelyiken az említett barna folt látható, a másikat pedig X. tenyésztő által terméketlennek minősítettből. Eredményről beszámolunk.

Eladó nőtény farkaskutya, foxi kölyök. Megvételre keresnek faj tyukokat, galambokat, emdeni ludat, pekkingi kacstát, azok tojásait, fácánt, házi nyulakat. Garancia mellett. Értesítést kérünk Cluj, Calea Moșilor 21.

HOTEL

CENTRAL - KÖZPONTI
SZÁLLODA CLUJ.

Bigámiában élő galamb.

— Sallay közleménye. —

Nem tudom fordult-e már elő tarsaim tenyésztésében a következő eset: Egy pár kék forgó kotolni kezd. A bugó himhez gyakran odasurran egy párjavesztett posta tojó. A forgó tojó fészken üldögél, a him hordja a fészket, közben szerelmeskedik a posta tojóval. Pár nap múlva letojik a forgó és a him vad házasságot köt a posta tojóval. Ennek is fészket hord és a kotlásnál hol az egyik, hol a másik tojót váltja fel.

Mindkét fészekben termékeny a tojás!

(A háboru hatása az ártatlan galambok erkölcsén is meglátszik. Szerk.)

Rátz és Atti

arhitect - építőmesterek

Telefon 1064. CLUJ-KO. OZSVAR. Telefon 1064.

Execută planuri de construcții și întreprinde orice lucrări de clădiri înalte, adânci și construcții de poduri, fabrici, coșuri de fabrici, clădiri economice, vile, case, supraclădiri, biserică și renovări.

Tervez és építését vállalják: Mindennemű, az építés körébe tartozó építményeket, azok teljes berendezését, magas, mely és hidépítést, gyárak, gyárkémények, gazdasági épületek, vilák, bérházak, ráépítések, templomokat és átalakításokat.

Calea Regele Ferdinand No. 58.

HANN & COMP és TÁRSA

S. A. de comerț pe mașine și articole tehnice
gép- és műszaki kereskedelmi részv.-társaság
Mechanischen u. Technische Handels A.-G.

Articole tehnice și mașini agricole

Techn. Artikel u. Landw. Maschinen

Műszaki cikkek, gazdasági gépek

Cluj — Kolozsvár — Klausenburg
Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-utca) 11.

Butonüvegeket, tükröket,

Barock, Csillag és Virágcsiszolóással; valamint adott rajzok után művészi kivitelben készít
NUNNALO
üvegcsiszolóda és üvegyára Cluj, Str. Vlahuța (Bolyai-utca) 3 szám.
Hibás tükröket újra foncsoroz.

Institut de pompe funebre

Succesorul lui Petru Czetz
Cluj, Str. N. Iorga Nr. 2.

Adalbert Sánta Béla

Coloniatale și Delicatese

Túszet- és csemegetizlete

Cluj-Kolozsvár

Strada N. Iorga No. 15. (vott Jókai-utca 15. sz.)

Suc. Christofor SÁRGA Kristóf utódai

magazin de albíturi și pânză
fehérnemű és vászparaktára

Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria No. 3.

Regele palăriilor
Kalap király Hut König

Cluj-Kolozsvár
Piața Unirii 24

Reményik L. és Fiai Utóda
vas nagyraktára, Cluj-Kolozsvár

Alapított: 1824.

Alapított: 1824.

Raktáron tart mindenféle gazdasági eszközöket asztalok, ács, kovács és lakatos szerszámokat, műszaki cikkeket, rudvasat, vas- és horgonyzott lemezeket, aszfalt fedőpapírt, sodronyszeget, patkószeget és mindenféle csavarokat. ☉☉ Épület- és bútortárolást. ☉☉ Konyha és háztartási cikkeket.

Telefon szám: 84.

Telefon szám: 84.

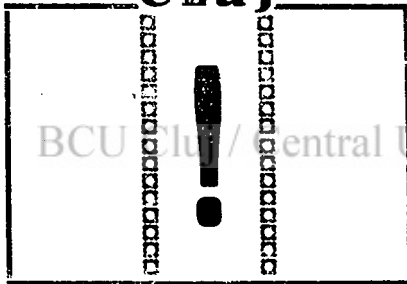
Elvállal rendelésre minden méretű kerítésnek való sornyifonatok szállítását

Mindent a legszolidabb árak mellett!

Törzs și Ormai

ingineri

CLUJ

Fabrică de instalațiuni pentru calorifere

Fél kg. gyapju vagy egy kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól.

DISTOL

Egyszerű kezelés!
Biztos gyógyulás!

biztosan meggyógyítja mételeykóros juhait és szarvasmarháit!

Egy tehén kezelése költsége sem kerül többé 3 kg. vaj árára!

Kapható **Gergely Ferenc** drogeriájában Cluj, Piața Unirii 21. és bármely gyógyszerárban.

Ne várjon addig, míg állatja leromlik!

Aesculap

GYÖGYÉSZ
Máté Mihály
orvosi műszertára
GYÖGYÉSZ

Cluj-Kolozsvár, Strada N. Iorga (volt Jókai-utca) 2.

Rados & Co.

Depozit de vopsele
Cluj - Kolozsvár
Telefonszám: 692
Festők nagykereskedés

Calea Reg. Ferdinand 21.
(volt Wesselényi Miklós-utca 21.)

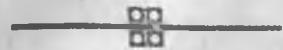
Gazdasági gépkefék

Müller Gyulánál

Cluj, Strada Iorga (Jókai-utca) 14.

Ernest Farkas

mare depozit de piele

Cluj
Calea Regele Ferdinand No. 21.